

NÉPÚJSÁG

2026. szeptember 10.,
csütörtök
LXXVIII. évfolyam
203. (22363.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Sajtótájékoztató a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalban

148 millió lej tanintézmények fejlesztésére

A George Coșbuc Általános Iskola

Fotó: Nagy Tibor

A városfejlesztés terén az oktatás elsődleges a marosvásárhelyi önkormányzat számára – hangsúlyozta a szeptember 9-én tartott sajtótájékoztatón Marosvásárhely polgármestere, Soós Zoltán és Kovács Mihály Levente alpolgármester. A beruházások egyaránt kiterjednek az oktatási infrastruktúra korszerűsítésére, a tanintézetek felszerelésére.

Szer Pálosy Piroska

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében megújítani előfizetését!

Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, **olcsóbban**, mint ha megvásárolná!

A függőségekről és a kontrollvesztésről

Hol húzódik a határ egy ártatlannak tűnő szokás és a függőség között? Mikor válik az, amit még kikapcsolódásnak, kíváncsiságnak vagy társasági élménynek gondolunk, olyan szükségletté, amely már átveszi az irányítást?

5.

Tizenegyedik Ő az út! fesztivál Marosvásárhelyen

A mai világ azt sulykolja a fiatalokba, hogy „bontakozz ki, legyél még jobban én, te legyél Az individuum”, Krisztus azonban arra hív mindannyiunkat, hogy engedjük, hogy Ő növekedjen bennük.

10.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

OPTICA

OPTOFARM

AKTUÁLIS

Radikalizálódunk

Vajda György

Meglepetésszerűen érte a politikai elemzőket az a hír, hogy a múlt vasárnapi szász-anhalti tartományi választáson az Alternatíva Németországiért (AfD) szélsőjobboldali párt történelmi győzelmet aratott a jelenlegi kancellár, Friedrich Merz pártjával szemben. Míg a Kereszténydemokrata Unió (CDU) mindössze 17,2 százalékot ért el, az AfD a szavazatok 43,8 százalékát szerezte meg. Az elemzők szerint nincs ok a pánikra, ugyanis a közvélemény-kutatásokból az is kiderült, hogy a „keletnémetek nem jobboldalibbak, csak egyszerűen frusztráltabbak”. És hogy miért? Például azért, hogy „bizonyos tényezők nincsenek a CDU ellenőrzése alatt, például az Ukrajnában és Iránban zajló háborúk”. A frusztráltságot az is fokozta, hogy az egykori Német Demokratikus Köztársasághoz tartozó Sachsen-Anhalt tartományból az újraegyesítés után a lakosság egynegyede elvándorolt. Ez a jelenség különösen a vidéki térségekben és a fiatalok körében szembetűnő, akik tanárihiánnyal és rossz karrierlehetőségekkel fizetnek mindezért.

Nem kell különösebb fantázia ahhoz, hogy ezt a képet akár Romániára is kivetítsük. Nálunk ugyanis hónapok óta nincs kormány, amely felelősséget vállalna a döntéseiért, a gazdasági válság egyre inkább érezteti a hatását, és az is köztudott, hogy 1990-től életvitelszerűen több mint 4 millió ember vándorolt külföldre, nagyrészt fiatalok. Az Európai Unió nyomása ellenére (is) elmaradtak azok a reformok (közigazgatási, oktatási, igazságszolgáltatási téren stb.), amelyek élhetőbbé tennék az országot. Számos uniós statisztikában, mint az oktatás, munkaerőpiac, és folytathatnánk a példákat,

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER

10

CSÜTÖRTÖK

Ma **HUNOR, NIKOLETT,**
holnap **TEODÓRA** napja

Az év **253.** napja, hátravan **112** nap

IDŐJÁRÁS

Többnyire napos

Hőmérséklet:
max.: **31 °C**
min.: **13 °C**

naptár

Isten éltesse!

TEODÓRA: két ógörög szó, az „isten” jelentésű theosz és az „ajándék” jelentésű doron összetételéből származik.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2026. szeptember 9.

1 €	5,2542 lej
1 \$	4,5194 lej
100 Ft	1,4439 lej
1 g arany	638,2649 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 65-ös iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

16 Maros megyei könyvtárat korszerűsítettek

A Maros Megyei Könyvtár tájékoztatása szerint a 437 ezer eurós PNRR-projektben részt vevő 16 könyvtár a legmodernebb technológiai eszközökkel gazdagodott, a beruházás fő célja pedig a lakosság alapvető digitális készségeinek fejlesztése volt. A projektben a Maros Megyei Könyvtár mellett 15 település könyvtárait célozták meg: az ádámosit, a dicsőszentmártonit, a szászrégenit, a marosludasit, a radnótit, a nyárádszeredait, a nagysármásit, a fehéregyházit, a beresztelkit, a mezőkirályfalvit, a nyárádgálfalvit, a libánfalvit, a szászkézdit, a mezőcekedit és a mezőzáhi könyvtárt. A PNRR-s projekt augusztus 31-én zárult, a könyvtárakat digitális központtá alakították át, míg az ádámosi és a kövesdombi könyvtárak épületét kibővítették, illetve felújították.

DeepDive 2026

Az idei erdélyi innovációs fórumra szeptember 26-án kerül sor a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán. Az idei év témája az alkalmazkodás, ez adja majd a keretét az egész napon át tartó előadásoknak és műhelyprogramoknak. Ötödik alkalommal is érdekes közéleti, tudományos és kulturális témák, illetve szakértőik várják az érdeklődőket. Köztük Buda Péter, nemzetbiztonsági szakértő, Mircea Bravo, Erdély legnépszerűbb tartalomgyártója, Tóth Simon, Forbes-címlapos burgerkirály, vállalkozó, Bozsik Gyöngyvér, szinkrontolmács, Szathmáry Eörs, evolúciobiológus, az élet eredetének kutatója. Az eseményre egy kiállítással, műhelyfoglalkozásokkal, tematikus ebéddel és esti programmal is készülünk. Jegyek kedvező áron elérhetők a: <https://deep-dive.ro/hu/#tickets> oldalon.

Rock the symphony – rendkívüli évadközi hangverseny

Szeptember 11-én, pénteken 19 órától a Rock the symphony című rendkívüli évadközi hangversenyre várják a nagydíjnyertes marosvásárhelyi Kultúrpalota Nagytermébe. A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia vonósszenekara a Rolling Stones, a Deep Purple, a Guns N' Roses, a Nirvana, a Queen és más együttesek pop- és rockslágereit játssza. Jegyek a filharmónia jegypénztárában, online az Eventbook oldalán kaphatók.

Felújítják a marosszentgyörgyi polgármesteri hivatalt

Az Európai Unió által finanszírozott regionális fejlesztési programok keretében felújítják a marosszentgyörgyi polgármesteri hivatal épületét. A munkálatok teljes értéke 8,83 millió lej, amelyből az uniós, vissza nem térítendő támogatás közel 6 millió lej, míg az állami költségvetésből 885 ezer lejt fordítanak a beruházásra. A kivitelezés határideje 2029 decembere. E program keretében Farkaslaka és Marosszentgyörgy önkormányzata írta alá a finanszírozási szerződést a Központi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Pályázati felhívás

XII. Legszebb erdélyi magyar dal – 2026

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezete (EMKISZ) immár tizenkettedik alkalommal hirdeti meg a Legszebb erdélyi magyar dal (LEMD) című zenei pályázatát. A kezdeményezés célja a magyar nyelvű, saját szerzeményű dalok születésének ösztönzése, valamint az erdélyi zenészek, előadók és zenekarok szélesebb nyilvánosság előtti bemutatkozásának elősegítése.

A pályázat minden erdélyi magyar előadó és formáció számára nyitott, függetlenül attól, hogy amatőr vagy hivatásos zenészként tevékenykedik. A szervezők idén is fontosnak tartják a pályázat sokszínűségét, ezért zenei műfaji és tematikai megkötés nélkül várják a jelentkezéseket a „Legszebb Erdélyi Magyar Dal 2026” címért.

- A pályázatra kizárólag magyar nyelven írt, saját szerzeményű dal nyújtható be.
- Fordítás, feldolgozás, megzenésített vers, valamint korábbi LEMD-díjas mű nem nevezhető be.
- A dal keletkezésének időpontja nem lehet korábbi 2025. január 1-jénél, kivéve, ha azóta jelentős átdolgozáson esett át, és a beküldött formában korábban nem jelent meg nyilvánosan.
- Egy előadó vagy zenekar egy dallal pályázhat.
- A pályázatra kizárólag ember által írt dalszöveggel rendelkező mű nevezhető. A dalszöveg vagy annak bármely részének generatív mesterséges intelligenciával történő létrehozása, átírása vagy kreatív továbbfejlesztése nem megengedett. A kizárólag helyesírási hibák ellenőrzésére szolgáló eszközök használata nem minősül a dalszöveg mesterséges intelligenciával történő megalkotásának.
- A beadott pályázati anyagnak tartalmaznia kell a dalt MP3 vagy FLAC formátumban, a dalszöveget PDF formátumban, valamint az előadó vagy zenekar fényképét JPG vagy PNG formátumban.

A dalhoz kapcsolódó videoklip csatolása nem kötelező, ugyanakkor segítheti a produkció bemutatását a közönség számára.

A pályázatok beadási határideje: 2026. október 11. (vasárnap), 23:59 óra.

A jelentkezés a Google Forms felületén keresztül történik. Amennyiben a pályázó nem rendelkezik Google-fiókkal, a szervezők az emkeifjusag@gmail.com e-mail-címen biztosítanak alternatív jelentkezési lehetőséget.

A pályázatok lezárását követően a beérkezett dalokat szakmai zsűri értékeli. A közönségsvavazásba a zsűri által kiválasztott dalok kerülnek be, így a közönség ezek közül választhatja ki kedvencét. A közönségsvavazás az EMKISZ hivatalos online felületein zajlik majd. A legtöbb szavazatot elnyerő dal részesül a LEMD közönségdíjában. A közönségsvavazás részleteiről és időtartamáról a szervezők a pályázati időszak lezárását követően adnak tájékoztatást az emkeifjusag@gmail.com elektronikus postacímen. (közlemény)

Indul a Táncművészeti Egyetem határon túli centruma

A Magyar Táncművészeti Egyetem elindítja Határon Túli Tehetségcentrum-hálózatát, amelynek első állomása Marosvásárhely.

A program célja, hogy a külhoni magyar és más nemzetiségű gyerekek számára elérhetővé tegye az egyetem magas színvonalú, egységes szakmai elvek alapján működő táncművészeti tehetséggondozó képzését.

A kínálatban klasszikus balett, képzésszervezés, táncos tehetségkutató és előkészítő programok és felkészítés szerepel a Magyar Táncművészeti Egyetem táncművész képzéseire. A program nemcsak a hivatásos táncművészi pályára készülő gyermekeknek szól, hanem minden olyan fiatalnak, aki igényes, egészségtudatos mozgáskultúrát szeretne elsajátítani.

A marosvásárhelyi képzés vezetője: Decu Diana Paula balettművész. A felvételi elkezdődött, a következő alkalmak szeptember 11-én és 18-án 17 órakor lesznek, a Kossuth utca (Călărașilor) 94. szám alatt. Jelentkezni a <https://docs.google.com/.../1FA-IpQLScw3WadLgPJ9O.../viewform> linken lehet.

RENDEZVÉNYEK

Ingyenes koncertek és workshopok Marosvásárhelyen

Szeptember 11. és október 18. között két kulturális projekt is megvalósul az ECHOES sorozatban. A Városi színesztéziák című koncertsorozatra szeptember 11. és október 10. között, az Armonii Fesztivál második kiadására október 13. és 18. között kerül sor. Mindkét program összes eseményére a belépés díjtalan. A rendezvények román és nemzetközi zenészeket, kortárs táncot, fotóművészetet, történetmesélést, növényi pigmentekkel való festést és az etikus mesterséges intelligenciáról szóló oktatást sorakoztatnak fel, mindezt a város örökségvé-

delmi helyszínein és közösségi tereiben. A teljes program megtekinthető a www.armonii.ro honlapon.

Fiatалok telefon nélkül a vadonban

Mi történik, ha a közösségi médiához szokott huszonev-esek telefon nélkül vonulnak a vadonba, és a semiből, saját erőből építenek maguknak tábor-t és menedéket? A kérdésre a ForCamp Egyesület Green Warriors Erasmus+ projektje ad választ, amelynek keretében hazai, görög és török fiatalok vonultak a Kelemen-havasokba egy egyhetes, nomád digitális detoxra, amelyet még egy hét közös felkészülés előzött meg. A különleges expedícióról dokumentumfilm készült, melynek marosvásárhelyi premierjére és az azt követő beszélgetésre kerül sor a Studium Hub-ban szeptember 14-én 16 órakor. Az esemény hivatalos nyelve román.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Benedek István

LAPSZERKESZTŐ:

Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Gligor Róbert László, Kaáli Nagy Botond, Mezey Sarolta, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Sófalvi Szipónia, Szeredai Vivien, Szer Pálosy Pirokska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Mátyus Beáta. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília. • Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro **SZERKESZTŐSÉG:** 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro **Telefon:** titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével. **Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben:** tel. 0728-082-259. **Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:** hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Kelemen Hunor:

„Mielőbb teljes jogkörű kormányra van szükség”

Kelemen Hunor RMDSZ-elnök kedden kijelentette, hogy mielőbb teljes jogkörű kormányra van szükség, mert el kell fogadni a költségvetés-kiigazítást, elő kell készíteni a jövő évi költségvetés tervezetét, és „ha lehet”, a közalkalmazotti bértörvényt is meg kell szavazni.

A parlamentben nyilatkozó politikus emlékeztetett arra, hogy már szeptember van, de a költségvetés-kiigazítás még nem történt meg, márpedig enélkül hamarosan több fontos intézmény nem tud béreket fizetni. Az RMDSZ elnöke szerint a jövő évi költségvetés tervezetét is elő kell készíteni, és lehetőség szerint a közalkalmazotti bértörvényt is el kell fogadni. Ellenkező esetben szerinte jövőre úgy kell majd béreket emelni, hogy közben megmaradnak a közalkalmazottak igazságtalan bérkülönbségei.

A politikus szerint több kérdést is meg kell vitatni, köztük a jövő évi deficitcél. Kijelentette: ha Románia nem tartja be a hiánycél, nem lesz mielőbb kormánya és decemberben elfogadott költségvetése, akkor nem kell meglepődni, ha a Fitch a következő, jövő év eleji értékeléskor bővli kategóriába sorolja az országot. A Sorin Grindeanuval tartott keddi találkozója után Kelemen Hunor kijelentette, hogy „a lehetséges és lehetetlen” parlamenti többségekről tárgyaltak a képviselőház elnökével.

Az RMDSZ elnöke kérdésre válaszolva elmondta, hogy Luca Niculescu lehetséges miniszterelnök-jelölről nem beszélt a Szociáldemokrata Párt vezetőjével, de a külügyi államtitkár neve valóban felmerült korábbi politikai egyeztetéseken. Kelemen szerint Grindeanuval és Ilie Bolojan ügyvivő miniszterelnökkel egyformán úgy gondolják, hogy Romániának kormánya van szüksége, mert már így is rengeteg idő elveszett, és a közvéleményben az a benyomás alakult ki, hogy a politikai osztály nem képes megszavazni egy kormányt.

A politikus kijelentette: továbbra is azt szorgalmazza, hogy függetlenül Nicușor Dan döntésétől, az államfő miniszterelnök-jelöltjét támogatnia kellene a korábbi koalíciónak, vagy legalább a PSD-nek, a Nemzeti Liberális Pártnak (PNL) és az RMDSZ-nek. Szerinte ehhez meg kellene állapodni néhány alapvető kérdésről: a jövő évi költségvetésről, a beruházásokról, a deficitcélról, valamint a még függőben lévő ügyekről, köztük akár közalkalmazotti bértörvényről.

Az RMDSZ elnöke szerint az új kabinet beiktatásához szükséges parlamenti többség kialakítása a korábbi kormánypártok közös felelőssége, és erről a pártvezetőknek kellene egyeztetniük. Kifejtette, hogy ha nem sikerül kormányt alakítani, akkor a parlamentben továbbra is alkalmi többségek állnak össze, amelyekben a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) kerül meghatározó szerepbe. Szerinte ilyen helyzetben az AUR tovább erősödhet, akár 40 százalék fölé is kerülhet.

Arra a kérdésre, hogy meglebegtette-e a találkozóon Sorin Grindeanu a PSD és az AUR közös kormányzásának forgatókönyvét, az RMDSZ elnök kijelentette: „Ezt nem fogja megtenni. Ezt mondta nekem.” Kelemen szerint jelenleg miniszterelnök-jelölt létezik: a PSD, illetve a PNL-USR-RMDSZ javaslata. „Más megoldásról nincs tudomásom” – jegyezte meg, majd azt is elmondta, hogy a múlt héten négy-szemközt tárgyalt Nicușor Dan államfővel, és ezen szóba került Luca Niculescu esetleges miniszterelnök-jelöltsége is. Erről a találkozóról azonban nem árult el részleteket. Hozzátette, hogy Ilie Bolojannal is egyeztetett, és úgy érezte, hogy a PNL elnöke bizonyos feltételek mellett nyitottabbá vált egy új kormány beiktatásának támogatására. Az ügyvivő miniszterelnök ugyanis szintén azt szeretné, hogy véget érjen az ügyvivő kormányzás, és Romániának teljes jogkörű kormánya legyen.

Az előre hozott választásokról Kelemen Hunor azt mondta: ez valós forgatókönyv, amelynek lehetőségét nem lehet tagadni. *(Agerpres)*

Időben ki kell szűrni és támogatni a nehézségekkel küzdő diákokat

Olyan állami intézkedésekre van szükség, amelyek időben kiszűrjük és támogatják a tanulási nehézségekkel küzdő diákokat – jelentette ki kedden Nicușor Dan a 2025-ös PISA-felmérés eredményeinek közzététele után.

Az elnöki hivatal közleménye szerint az államfő „súlyos figyelmeztető jelzésnek” tartja ezeket az eredményeket, amelyet Románia nem hagyhat figyelmen kívül, függetlenül az aktuális politikai vagy gazdasági helyzettől.

Nicușor Dan szerint Románia jövője attól függ, milyen oktatást biztosít ma a gyerekeknek, a PISA-felmérés pedig mélyen aggasztó képet mutat erről. Az államfő „drámainak” nevezte, hogy a romániai fiatalokban rejlő lehetőségek továbbra sincsenek kellően kihasználva. Az elnök emlékeztetett arra, hogy az iskolák között nagy a minőségi szakadék, és a diákok teljesítményét továbbra is meghatározza a családi, anyagi háttérük. Szerinte a 2025-ös PISA-felmérés egyik legaggasztóbb következtetése az, hogy Romániában egy gyerek iskolai eredményei „elfogadhatatlanul nagy mértékben” függenek attól, milyen családból származik és hol tanul.

Nicușor Dan hangsúlyozta, hogy ez a romániai oktatási rendszer strukturális problémája, amelyet sürgősen orvosolni kell. Szerinte a PISA-eredményeknek nem beletörődésre vagy megosztottságra, hanem cselekvésre és együttműködésre kell ösztönözniük.

„Nem lehet ellenálló és versenyképes társadalomról, gazdasági, kutatási, innovációs vagy védelmi fejlődésről beszélni, ha a fiatal nemzedékek nem sajátítják el az alapvető kompetenciákat” – szögezte le.

Az államfő sürgette a tanulási nehézségekkel küzdő diákokat időben kiszűrő és támogató intézkedéseket, az országos, adatalapú értékelési rendszer bevezetését, az iskolaelhagyás csökkentését, az olvasási, matematikai és természettudományos alapkészségek megerősítését, a technológia és a mesterséges intelligencia felelős használatát, valamint a minőségi tanulási feltételek biztosítását célozzák minden gyerek számára, származási közegtől függetlenül, majd hozzátette: ezek az intézkedések jelentős költségvetési források nélkül nem ültethetők gyakorlatba. „Romániának többet, következetesebben és okosabban kell beruháznia az oktatásba” – hangsúlyozta Nicușor Dan. *(Agerpres)*

Az uniós vezetők elítélték a szerb tisztségviselők jelenlétét Mladic temetésén

Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság és António Costa, az Európai Tanács elnöke az X-en közzétett keddi bejegyzésében megdöbbenőnek nevezte a Ratko Mladic volt boszniai szerb főparancsnok hétfői belgrádi temetéséről készült felvételeket, és sajnálatosnak minősítette több magas rangú szerb tisztségviselő jelenlétét a szertartáson.

Azt írták: Ratko Mladic elítélt háborús bűnös volt, aki népirtásért, háborús bűncselekményekért és emberiség elleni bűncselekményekért viselt felelősséget. Emlékeztettek, hogy Mladic a srebrenicai népirtásért és más bűncselekményekért kapott életfogytiglani börtönbüntetése alatt halt meg. Mély-ségesen sajnálatosnak nevezték, hogy a temetés hivatalos támogatást kapott, és magas rangú szerb tisztségviselők is képviseltették magukat. Vélemények szerint ez annak a jele, hogy „Szerbia még mindig nem nézett szembe Európa közelmúltbeli történelmének egy sötét fejezetével”. Hozzátették, hogy mindez ellentétes azokkal az értékekkel, amelyek Szerbia Európai Unió

felé vezető útjának alapját képezik. Az uniós vezetők együttérzésüket fejezték ki a volt Jugoszlávia országaiiban elkövetett bűncselekmények minden áldozatának.

Ratko Mladicot hétfőn katonai tiszteletadás mellett temették el Belgrádban. A boszniai szerb hadsereg egykori főparancsnokát a volt jugoszláv háborúk ügyében eljáró hágai nemzetközi törvényszék népirtás, háborús és emberiség elleni bűncselekmények miatt jogerősen életfogytiglani szabadságvesztésre ítélte. A 84 éves Mladic augusztus 27-én halt meg a hágai börtönben. Temetésén családtagjai, veteránok és több ezer tisztelője mellett szerbiai és boszniai szerb politikusok is részt vettek. *(MTI)*

Forrás: startlap.hu

ORSZÁG – VILÁG

Visszatér a kánikula

Újabb sárga jelzésű hőségriasztásokat adott ki szerdán az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) az ország nyugati részére. A meteorológusok szerint szerda déltől 18 óráig a Bánságban, a Körös-vidéken, Máramarosban, Nyugat-Erdélyben és Olténia délnyugati részén rendkívüli magas hőmérsékleti értékekre és helyenként kánikulára lehet számítani. A nappali csúcstértékek 30 és 35 Celsius-fok között alakulnak, a Nyugati-alföldön lesz a legnagyobb a hőség. A következő megyékre érvényes a riasztás: Máramaros, Szatmár, Szilágy, Kolozs, Bihar, Fehér, Arad, Hunyad, Temes, Krassó-Szörény, Mehedinți és Dolj. Szintén elsőfokú hőségriasztás lesz érvényben csütörtök déltől 18 óráig Fehér, Szeben, Hunyad, Krassó-Szörény, Mehedinți és Dolj megyében, ahol 30 és 34 fok közötti csúcstértékekre kell majd számítani. *(Agerpres)*

Augusztusban 550 bevetésen volt a Salvamont

Idén augusztusban, a nyári turisztikai idény csúcsideszakában, a hegyimentőknek megközelítőleg 550 bevetése volt, amelyek során több mint 650 személyt mentettek meg – számolt be szerdán a Facebook-oldalán a Salvamont. A bejegyzés szerint augusztusban naponta átlagosan 650-700 hegyimentő volt országszerte szolgálatban a legforgalmasabb vidékeken. A hónap folyamán 542 riasztás érkezett a hegyimentő szolgálathoz, 43-mal kevesebb, mint 2025 augusztusában. Ezek során összesen 667 személynek nyújtottak segítséget, 34-gyel kevesebbnek, mint tavaly, és 185 sérült személyt adtak át a mentőszolgálatok vagy a SMURD munkatársainak kórházba szállítás céljával. További 65 sérültet a Salvamont mentőautóival vittek kórházba, 25 személyt pedig – hattal kevesebbet, mint tavaly augusztusban – helikopterrel szállítottak egészségügyi intézményekbe. Ugyanakkor idén augusztusban 14 személy vesztette életét a hegyekben, eggyel több, mint 2025 nyolcadik hónapjában. A hegyimentők továbbá 44 sérültet részesítettek elsősegélyben a Salvamont-egységek orvosi rendelőiben, és hét esetben olyan nehezen megközelíthető helyszíneken segítettek, ahol a bevetés speciális technikákat és felszerelést igényelt. Az akciók során 12 alkalommal használtak drónokat, 8 alkalommal pedig keresőkutyákat. Augusztusban 1984 turista kért telefonon információt a turistaútvonalak állapotáról. A mentőakciókkal párhuzamosan a Salvamont szakemberei folytatják a hegyi balesetek számának csökkentését célzó projektet, hiszen az elmúlt 25 évben folyamatosan nőtt a hegyi balesetek száma, ezért kiemelt fontosságú a prevenció és az oktatás – mutat még rá a hegyimentő-szolgálat. *(Agerpres)*

Radikalizálódunk

(Folytatás az 1. oldalról)

az unió tagországai között a felsorolás aljára került az ország. Aztán ott vannak az olyan megoldatlan, aggasztó kérdések, mint a medveügy. Van ok tehát nálunk is frusztrációra. Nem csoda, hogy ilyen körülmények között megerősödött az AUR, amely populista retorikával „radikális” megoldásokat kínál. És ez mindennél veszélyesebb. Ahogy a németországi példa igazolja, ez a fajta megközelítés a közgondolkodást a szélsőségek felé tolja. A választási közvélemény-kutatások igazolják, hogy a szavazók többsége érzelmi, mintsem értelmi alapon dönt az urnáknál, így azok a frusztráltak, akiket meg tudnak szólítani a jelenlegi helyzet miatt elégedetlenkedő – de konkrét megoldást nem igazán kínáló – pártok, könnyen a szélsőjobboldal felé tolhatják el a politikai palettát, ami a jelenlegi geopolitikai helyzetet is tekintve hosszú távon gondot okozhat. Ezért is talán a jelenleg Romániában zajló kormányalakítási kísérletek szerencsésebb változata az lenne, ha még két évig kiárnák a döntéshozói körből az extrém vonalat. Ami nem zárja ki azt, hogy a következő választásokon – amennyiben továbbra is bizonytalan kül- és belpolitikai helyzet van – nem kerülnek nyerő helyzetbe az „aranyosok”.

Nem riogatásként említem, de az, hogy Ratko Mladic volt boszniai szerb főparancsnok – aki népirtásért, háborús és emberiség elleni bűncselekményekért, többek között a srebrenicai népirtásért életfogytiglani börtönbüntetést kapott – temetésén szerb kormányképviselők jelenléte mellett tizenhatezren vettek részt, aggasztó jel lehet arra nézve, hogy hova jutott az extrémizmus Európában. Gondolkodjunk!

148 millió lej tanintézmények fejlesztésére

(Folytatás az 1. oldalról)

Soós Zoltán polgármester beszámolójában vázolta a felújított iskolákon elvégzett munkálatokat, az oktatási intézményekbe fektetett összegeket annak érdekében, hogy a diákok XXI. századi körülmények között tanulhassanak. Mint elhangzott, 2021 óta folyamatosan nőtt a tanintézmények fejlesztésére elkülönített költségvetés annak érdekében, hogy egyetlen tanintézmény se maradjon modern felszerelés nélkül. Az önkormányzat fennhatósága alá tartozó száz épület karbantartására és felújítási munkálataira európai uniós forrásokat is felhasználtak, és a továbbiakban is pályáznak. Az idei évre hozzávetőleg 130 millió lejt különített el az önkormányzat a tanintézmények fejlesztésére, ebből 87 millió lejt átutaltak az elvégzett munkálatokra, ezenfelül 18 millió lejt közvetlen juttattak a tanintézményeknek korszerű butorzat és digitális eszközök beszerzésére. A beszámolóban elhangzottak értelmében

Kovács Mihály Levente és Soós Zoltán

A Tudor Vladimirescu Általános Iskola

40–50 éve nem volt hasonló mértékű felújítás a megyeszékhely oktatási intézményeiben, legyen szó a tetőzet felújításáról, hőszigetelésről, manzárdépítésről stb. A Marosvásárhelyen működő 56 oktatási intézmény közül szeptember 7-én 54 saját épületben kezdhetette meg az új tanévet. Az idei év során többek között a Schiller, Romulus Guga, Gh. Marinescu, Bernády György, Serafim Duicu tanintézményeknél és a Művészeti Főgimnáziumnál zajlottak felújítási munkálatok. Volt, ahol nem sikerült befejezni az elkezdett beruházásokat, ez többnyire a felbontott szerződéseknek és újabb közbeszerzések kiírásának tulajdonítható, ezek között példaként említették a Tudor Vladimirescu és G. Coșbuc iskolát.

Ettől a tanévtől kezdődően az Unirea Főgimnázium elemi osztályos tanulói új tantermeket használhatnak, amelyeket a Constantin Brâncuși iskolai campus kollégiumi épületében alakítottak ki. Emellett felújították az Európa Általános Iskolát és az Unirea Főgimnázium elemi tagozatát kiszolgáló étkezdét, valamint az Európa Általános Iskola dísztermét is.

A Szabadi úti Gyermek Világa napközi otthon sorsáról érdeklődve megtudtuk, hogy a látszat ellenére nem feledkeztek meg az újjaépítéséről, a megbízó és a kivitelező közötti nézeteltérésekre hivatkozva új közbeszerzési eljárás késlelteti a tényleges építési munkálatok elkezdését.

Kovács Mihály Levente alpolgármester,

akit nemrég az iskoláért felelős igazgatóság vezetői feladataival bíztak meg, a többéves munka eredményeit ismertette, kiemelve a közoktatás fontosságát. A korszerűsítési program nemcsak az épületekre, hanem az oktatás tényleges körülményeinek javítására is kiterjed. 32 oktatási intézmény részesült fejlesztésben, amely 792 tantermet, 25 informatikai, 19 természettudományi, 17 más szaktantermet, 25 pszichopedagógiai tanácsadó kabinetet és hat, a szakmai és műszaki

oktatást szolgáló gyakorlati műhelyt érintett. A műhelyek többek között a gasztronómia, gépészet, autószerelés, textilipar, automatizálás, építőipar és távközlés szakirányokat szolgálják. A cél továbbra is az, hogy a diákok és a pedagógusok számára korszerű, biztonságos és a mai oktatás követelményeihez igazodó körülményeket biztosítsanak.

A tervek között a G. Coșbuc és T. Vladimirescu iskola felújítása, a Bolyai líceum bentlakásának felújítása, valamint az Egyesülés negyedben egy új iskola felépítése szerepel.

Első iskolatáska – támogatás 1.335 előkészítő osztálynak

Az előkészítő osztályos kisdíkok számára nyújtott Első iskolatáska program a visszajelzések szerint nagy sikernek örvendett, ezért az elkövetkező években is folytatnák. Az idei tanévben 1.335 gyermek kezdte meg az előkészítő osztályt Marosvásárhely 19 iskolájában. Az önkormányzat mindannyiuk számára egy teljesen felszerelt iskolatáskát készített elő, amely tartalmazza a tanévkezdéshez szükséges tanszereket. Ugyanakkor az előkészítő osztálytól a IV. osztályig minden elemi osztályos tanuló életkorának megfelelő könyveket és oktatási segédanyagokat tartalmazó csomagot kap, az előkészítő és az I. osztályos gyermekek pedig higiéniai csomagban is részesülnek.

A George Coșbuc Általános Iskola folyosója

Fotó: Nagy Tibor

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Egy igaz ember, egy nagyszerű tudós asszony távozott közülünk. Vásárhelytől már korábban elbúcsúzott, fiához költözött Egerbe. De mindvégig velünk volt, tudom, sokan mondták, akik felkeresték, akikkel kapcsolatban maradt, szemét és szívét rajta tartotta a Tékán, mely második otthona, hazája volt.

Igen, Deé Nagy Anikó – ahogy valaki tréfásan megjegyezte, Teleki Sámuel, a könyvtáralapító „fogadott leánya” (Telekiana) – egy volt a könyvtárral és a benne foglalt értékekkel, amelyeknek avatott kutatója, értékörzője, fáradhatatlan népszerűsítője volt. Monográfiát írt – doktori téziséből nőtt ki, amit a kolozsvári egyetemen védett meg dicsérettel Csehi Gyula professzornál – a könyvtárat alapító és Vásárhelyt könyves várossá tevő Teleki Sámuelről (1739–1822), annak feleségét, iktári Bethlen Zsuzsannát, a könyvgyűjtő asszonyt, a kancellár

feleségét elhelyezte a magyar és erdélyi művelődéstörténetben, Teleki Domokosról, a kancellár fiáról új adatokat tett közzé. Foglalkozott a 18. század konyhaművészetével Telekiné szakácskönyve alapján, felvázolta a Téka XIX–XX. századi történetét, összegyűjtötte, kommentálta, albumban tette közzé a Tékában (a könyvtár sokfelőlről egybehordott állományából), az exlibriseket, a könyvjegyeket. Igen gazdag emlékkönyvet szerkesztett a Téka alapításának 200. évfordulójára, és tanulmányokat publikált gyűjteményes kötetekben, szakfolyóiratokban.

Fáradhatatlan kutató volt, hazai és külföldi levéltárakban bűvárkodott (Vásárhelyen, Kolozsvárott, Nagyszebenben, Budapesten, Bécsben, Németországban), meglegte és újrakiadta Teleki Sámuel peregrinációs naplóját, melynek eredeti kéziratos példányára Budapesten a

MOL-ban (Magyar Országos Levéltár) bukkant. Rendezte a Teleki Tékában található kéziratos és levéltári dokumentumokat, melyek alapján rekonstruálta Teleki Sámuel életútját, sokirányú tevékenységét. Megrajzolta az alapító gróf emberi, szülői, gazdaságát felügyelő, építő, bibliofil, mecénás, tudományokat pártoló, protestáns főúr portréját, csupán a politikus Teleki Sámuel kancellári működése maradt kívül érdeklődési körén. Erre valószínűleg a körülmények kényszerítették – a szocializmus éveiben nem volt tanácsos magyar (erdélyi) politikatörténettel foglalkozni – vagy talán így is teljes képet tudunk alkotni Deé Nagy Anikó műve alapján arról az emberről, akinek könyvtára minden viszontagság ellenére immár több mint két százada a tudomány és kultúra szolgálatában áll Marosvásárhelyen.

Kiváló intézményvezető volt, lelkes, lelkiismeretes, az állományt féltő és az állomány integritásáért harcoló, nem rajta múltott, hogy az akkori (1974) törvények éppen az értékes kéziratos anyag egy részétől fosztották meg a gyűjteményt. Szerencsére csupán egy másik közintézménybe vitték át, ahol, ha az idők és a törvények változnak, újra hozzáférhetővé válik egészében, talán még vissza is szerezhető. Anikó mindvégig hitt ebben, nem tett le a reményről, hogy a könyvtár polcaira visszahelyezhető lesz egyszer.

Német–magyar szakos tanári diplomát szerzett, néhány évig tanított is a mezősegi Pókában. Kiváló mesterei voltak: Farczády Elek vagy Benkő Samu, Jakó Zsigmond, Jancsó Elemér, Csehi Gyula, és segítői, Tonk Sándor, Balázs Lajos, számos tanítványa, akik példája nyomán, biztatására for-

dultak a kutatás felé. Ő volt az első a Teleki–Bolyai könyvtárosai közül, aki Teleki Sámuel után két századdal saját műveket adott ki, életművet alkotott. Igaz, ebben a körülmények, a rendszerváltás után felszabaduló tudományos, kiadói közélet kialakulása is segítette.

Családja mindvégig támogatta abban, hogy műveltségét, szakértelmét, emberi jó tulajdonságait, kedvességét, problémaérzékenységét, fertőző vidámságát a könyvtári munkára, az irányításra és kutatásra fordítsa, és sikerült egyensúlyban tartania köz- és magánéletét, kiváló anya, gondos és szerető feleség volt. Nem szégyellte egy olyan korban, amikor a hit és vallásosság eltakarni, elhallgatni való erőny volt, kimutatni azt, hogy tudja és ismeri a zsoldárokat, idézni tudott a Bibliából. A protestáns etika – a hit és hasznosság, gyakorló szeretet és jól kimunkált türelem parancsait követte egész életében.

Nyugodj békében, drága Anikó!

Búcsú Deé Nagy Anikótól

SZERKESZTETTE: SÓFALVI SZIDÓNIA

Először vendég, aztán barát, aztán úr lesz a háznál

A függőségekről és a kontrollvesztésről

A szabadság nem azt jelenti, hogy mindent kipróbálunk, hanem azt, hogy képesek vagyunk tudatos döntéseket hozni. Erről szolt a Forгатagon a Pulzus sátrában az egyik beszélgetés, ahol **McAlister Magdolna** mentálhigiénés és prevenciós szakember, valamint **Dali Csongor** egykori drogfüggő beszélt a függőségek kialakulásáról, a korai felismerés fontosságáról, a család szerepéről és a felépülés hosszú útjáról. A beszélgetést **Labancz Dávid** moderálta.

Sófalvi Szidónia

Hol húzódik a határ egy ártatlan-nak tűnő szokás és a függőség között? Mikor válik az, amit még kikapcsolódásnak, kíváncsiságnak vagy társasági élménynek gondolunk, olyan szükségletté, amely már átveszi az irányítást? A beszélgetés egyik kiindulópontja éppen ez volt.

McAlister Magdolna szerint minden olyan cselekvésnél érdemes odafigyelni, amely kényszeressé válik, és amelynek kihagyása hiányérzetet okoz. Ugyanakkor önmagában nem elég azt vizsgálni, hogy valaki mit vagy milyen gyakran csinál. Legalább ilyen fontos kérdés, hogy milyen hatással van az adott szokás az egészségére, az emberi kapcsolataira, a családjára vagy a munkájára.

A függőség egyik kulcsszava a *kontrollvesztés*. A nehézség pedig éppen az, hogy szinte lehetetlen előre megmondani, mikor következik be az a pont, amikor egy szabad döntésből lassan kényszer lesz.

„Először vendég, aztán barát, aztán úr lesz a háznál” – McAlister Magdolna ezzel a képpel írta le a függőség kialakulását. A kezdet gyakran ártatlannak tűnik: kíváncsiság, társasági nyomás, a jó hangulat keresése vagy a beilleszkedés vágya áll mögötte. Senki nem azért nyúl először valamilyen szerhez, mert le akarja építeni az életét. A veszély éppen abban rejlik, hogy nem lehet biztosan tudni, melyik lesz az az alkalom, amely után már nehezebb nemet mondani.

Amikor kívülről még semmi sem látszik

A függőségről sokszor egy látványosan leépült ember képe él bennünk, holott a valóság ennél jóval összetettebb. Egy probléma hosszú ideig rejtve maradhat, főként akkor, ha az érintett tudatosan titkolja.

Dali Csongor története ennek különösen erős példája. Elmondása szerint négy és fél éven át még a családja sem tudta, hogy szerhasználó. Mivel kamaszként vált füg-

megnyugvást vagy éppen menekülést keres.

McAlister Magdolna arra hívta fel a figyelmet, hogy a mai ember könnyen elhiszi: mindenáron boldognak kell lennie. Pedig a fájdalom, a veszteség és a szomorúság ugyanúgy természetes része az élet-

gővé, több testi és lelki változást egyszerűen a pubertással, a hirtelen növéssel vagy a tinédzserkor nehézségeivel magyarázott a környezete. Így a probléma sokáig észrevétlen maradt.

Csongor visszaemlékezése szerint a szerhasználat egy ponton már nem az élvezetről szolt. Amikor valaki azért nyúl valamihez, mert nélküle rosszul van, a döntési szabadság jelentősen beszűkül. Tizenévesként már az iskolában azt várta, hogy mikor tud ismét drogot használni. Mégsem úgy történt, hogy egyik reggel egyszerűen felismerte volna: baj van. A fordulópont számára egy túladagolás volt négy és fél évi szerhasználat után.

Ez is megmutatja, miért fontos a korai felismerés. A „bármikor ab-bahagyom”, a „velem ez nem történhet meg”, vagy a „csak buliban csinálom” sokáig megnyugtató magyarázatnak tűnhet. Közben azonban fokozatosan átalakulhat az ember viszonya ahhoz, amit használ.

Mit keresünk valójában?

A beszélgetés egyik legfontosabb gondolata az volt, hogy a függőség mögött gyakran nem pusztán a szer iránti vágy áll. Az ember örömet, elfogadást, kapcsolódást,

nek. Ha minden kellemetlen érzést ki akarunk zárni, könnyen olyan eszközökhöz fordulhatunk, amelyek rövid időre megkönnyebbülést adnak.

A függőség paradoxona, hogy idővel éppen azt veheti el, amit kezdetben megígért. Az örömet kereső ember örömtelenné válhat, a közösséget kereső elszigetelődhet, a szabadságot kereső pedig elveszítheti a választás lehetőségét. A felépülés ezért nemcsak a szer elhagyását jelenti, hanem annak újratanulását is, hogyan lehet megélni, felismerni és kimondani az érzéseket.

A család szerepe ezen a ponton különösen fontossá válik. A beszélgetésben elhangzott: az, hogy egy szülő „mindent megad” a gyerekének, nem feltétlenül jelent valódi védelmet.

„A szeretetet és a törődést kell megadnia” – fogalmazott Dali Csongor, McAlister Magdolna pedig ehhez hozzátette: „És a jelenlétet.”

A pénz, a lehetőségek vagy a tárgyi biztonság önmagukban nem helyettesítik az odafigyelést és a valódi kapcsolódást. A résztvevők szerint a függőség mögött sok esetben éppen valamilyen hiány húzódik meg, amelyet a szer, a telefon

vagy más kényszeres viselkedés csak átmenetileg fed el.

Amikor a segítség határokat is jelent

A függőség soha nem csak egyetlen ember története. Hatással van a szülőkre, a párkapcsolatra, a gyerekekre és a barátokra is. Emiatt különösen nehéz kérdés, hogyan segítsen a környezet.

McAlister Magdolna a „kemény szeretet” fogalmát emelte ki. Az állandó mentegetés, a következmények elsimítása vagy az újabb „most az egyszer” típusú megoldások időnként éppen a függőség fennmaradását segíthetik. Segíteni nem mindig azt jelenti, hogy meg-óvjuk a másikat minden következménytől. Néha éppen a világos határok kényszerítik ki azt a szembesülést, amely után az érintett hajlandó segítséget kérni.

Ugyanakkor az is hangsúlyosan megjelent, hogy pusztá akaraterővel nem mindenki tud kijönni a függőségből. A motiváció nélkülözhetetlen, de terápia, szakembe-

eszközöket, majd elmondta a szüleinek, mi történt vele az előző négy és fél évben. Édesanyján – mesélte – megkönnyebbülést látott, hiszen végre választ kapott számtalan addigi kérdésére.

A felismerés azonban nem jelentett azonnali gyógyulást. Az elvonás, majd a testi és lelki stabilizálódás hosszú és nehéz folyamat volt. Csongor beszámolója szerint évekre volt szüksége ahhoz, hogy ismét önállóan közlekedjen, visszatérjen az iskolába, majd később leérettségizzen és egyetemre menjen. Saját felépülését ma sem lezárt történetként kezeli.

Ebben ő és McAlister Magdolna teljesen egyetértettek: a felépülés életre szóló folyamat. A terápia elkezdődhet egy konkrét napon, de az önmagunkra való odafigyelés, a józanság megőrzése és a megfelelő döntések meghozatala nem ér véget egy program vagy kezelés lezárásával.

A Forгатag Pulzus sátrában elhangzott beszélgetés ezért nem csupán a drogokról vagy az alkoholról szolt. Sokkal inkább arról, hogy hogyan bánunk az érzéseinkkel és a döntéseinkkel, és miként reagálunk arra, hogy valaminek hiányát érezzük. Arról is, hogy mennyire fontos észrevenni, amikor egy szokás elkezd átvenni fölöttünk valamit abból az irányításból, amelyet korábban természetesnek vettünk.

A megelőzés pedig nem merülhet ki abban, hogy azt mondjuk a fiataloknak: „ne tedd”. Legalább ennyire fontos megtanítani őket kérdezni, felismerni a kockázatokat, beszélni az érzéseikről és segítséget kérni. Olyan kapcsolatokat és közösségeket teremteni körülöttük, ahol nem egy szer vagy egy kényszeres szokás adja meg azt az állapotot, érzést, amit máshol nem találnak meg.

Mert a valódi szabadság nem az, hogy bármit megtehetünk. Hanem az, hogy mi magunk még képesek vagyunk dönteni arról, mit teszünk.

Ha az olvasó magára vagy a környezetében valakire ráismert ezekben a történetekben, nem kell egyedül maradnia a problémával. A segítségkérés lehet az első lépés a változás felé. A Bonus Pastor Alapítvány szenvedélybetegséggel küzdőknek és hozzátartozóiknak egyaránt kínál szakmai segítséget és terápiás programokat. További információk és elérhetőségek a bonuspastor.ro honlapon.

Illusztráció

Fotók: Sófalvi Szidónia

„A stílust te választod ki”

Portréinterjú Hajnal Zsuzsannával

Hajnal Zsuzsanna számára az öltözködés nem szabályok, trendek és kötelező darabok kérdése. Sokkal inkább játék a színekkel, formákkal, anyagokkal – és közben folyamatos önismeret. Beszélgetés közben gyorsan kiderült, hogy határozott véleménye van arról, miért nem kell mindenkinek ugyanúgy öltöznie, miért lehet egy turkáló igazi kincsesbánya, és miért nem érdemes csak azért felvenni valamit, mert éppen divatos.

Sófalvi Szidónia

– Honnan indult nálad ez az egész ruhás történet?
– 1985. július 2-án megszülettem. Azelőtt nagyon jól éreztem magam, az anyukám hasában. Na jó, ilyen messziről ne indítsak.

A gyerekkorom normális volt. Anyám, apám dolgozott, egyedül mentem oviba, mint minden normális gyermek akkoriban. Szerintem az egész ilyen ruhásdi onnan jött, hogy gyerekkoromtól mindig valami szépre vagy valami különlegesre vágytam.

Azt vettük fel, amit kaptunk. Segélyből vagy épp unokatestvérektől kaptuk a darabokat. Voltak ezek az erős rózsaszínek, tudod, „kislány vagy, ezért ezt veszed fel”-szerű darabok. Én meg nem éreztem jól magam bennük. Kreol bőri vagyok, és néztem a szőke kislányokat, hogy nekik milyen jól áll ez a rózsaszín, s akkor én biztos csúnya vagyok, nekem semmi nem áll jól.

Ma már tudom, hogy nem erről volt szó. Van a rózsaszínek barackosabb árnyalata, ami lényegesen jobban áll nekem, mint egy hideg Barbie-rózsaszín. De hát kislány vagy, Barbie-rózsaszínt kell felvegyél. És eközben jöttek a kínai boltból ezek a foszforeszkáló színek, minden, ami ütős. Pont ami nem talált hozzám, és egy rossz ruha tényleg rá tudja nyomni a bélyegét az egész napodra. Főleg gyerekként, amikor nem is te választod.

Én aztán elkezdtem átalakítani mindent. Olyan nyolc-tíz éves koromtól szabtam, vágtam, tettem-vettem. Sokáig gépem sem volt, kézzel vartam. Mindig azt láttam, hogy valamihez pont csak egy kicsi hiányzik, és akkor azt megoldot-tam.

A farmert meg örök életemben utáltam. Az utóbbi legalább harminc évben farmer nem volt rajtam. Néha látok egy nagyon szép fazont, felpróbálok, és egyszerűen nem kell. Bármí, csak nem farmer.

– Innen vezetett az út a divat felé?
– Nem teljesen. A művészeti festészetet végeztem, utána a Sapienttián kommunikációt. Közben megtanultam varrni, szabni. És akkor így megvoltak a színek, a formák meg a kommunikáció.

Csak rájöttem, hogy nem akarok a médiában dolgozni, nem akarok HR-es, PR-os lenni, varrónó sem akarok lenni. A festésszel meg úgy voltam, hogy minimum meg kell haljak, hogy valaki elismerje, hogy én festettem.

Huszonöt évesen már tudtam, mi nem akarok, csak azt nem, hogy mi akarok lenni. Mondtam, na jó, kimegyek Londonba, megnézem, ott mi van.

Ott egy kaszinóban dolgoztam, ahol megismertem egy hölgyet, aki stylist volt. Én meg néztem, hogy van ilyen szakma? Addig azt gondoltam, a sztárok mind jól öltöznek, nem más öltözteti őket.

Akkor egy ponton egyszer csak összeállt: színek, formák, szabás, testalkatok. Mondom, de hát én ezeket mind megtanultam külön-külön! Beiratkoztam professional styling szakra egy brit kollégiumba, három évig tanultam, utána dolgoztam a Harrodsban, a Selfridgesben, butikokban, személyi vásárlóként is.

Nagyon szerettem. Olyan emberekkel találkoztam, mint Luís Figo, akit nem ismertem fel – állítólag focista. Mick Jagger, Bianca Jagger, modellek, lordok, ladyk, sejkek. A Harrodsban azért minden volt.

– Miért jöttél mégis haza?
– Mert egy idő után azt éreztem, hogy az életem stagnál. Rengeteget dolgozol. Két és fél óra az út a melóig, ledolgozod a napot, két és fél óra vissza. És akkor nincs párod, nincs családod, nincsenek barátaid, életed sincs. Harminc lettem, és úgy voltam, hogy nagyon szép, hogy jó a karrierem, de mit csinálók?

Saját házat is akartam Londonban. A bank körülbelül 280 ezer fontot adott volna, megnéztem, mit kapsz érte: egy lakóhajót. Gondoltam, még az unokám is ezt fogja törleszteni, s a Temzén fogok lakni. Rádásul tengeribeteg vagyok. Mondtam, na jó, akkor hazajövök.

– Itthon rögtön volt igény stylistra?
– Meg sem gondoltam, hogy lesz. Most meg napi szinten jönnek hozzám. Van olyan, hogy egy nap ketten-hárman is. De az a lényeg, hogy a stílustanácsadás nem arról szól, hogy majd én megmondom, hogyan kell öltözni.

Nem adok neked stílust. A stílust te választod ki. Én azt mutatom meg, hogy milyen szín, milyen fazon, milyen optikai vonal működik rajtad jobban, és miért. Ha neked

farmer-póló a stílusod, legyen farmer-póló. Nem arról szól, hogy stílustanácsadás után csak túsarkúban meg miniszoknyában kell járj. Főként magadról tanulsz.

– A színtípusoknál miért nem elég az, hogy valaki őszi, téli, tavasz vagy nyári?

– Mert ennél ez sokkal komplexebb. Most már minden második ember lassan stylist: elvégeznek egy kétnapos gyorstalpalót, és akkor megállapítják, hogy a barna szem – őszi, a kék szem – nyári. Közben kék szemmel lehetsz téli, tavasz, őszi vagy nyári is. Nem a szemszín határozza meg.

Nézni kell a bőrt, a haját, a szemöldököt, a fogsort, a szemfehérjét, mennyire élénk vagy lágy valaki, mennyire meleg vagy hideg az altónusa. Most tizenhat típusról beszélünk, de valójában ahány ember, annyi típus. Mindig te vagy saját magad mércéje.

Ezért én online tanácsadást sem tartok. A telefon más mutat, mint a laptop. Napsütésben sárgább vagy, árnyékban szürkébb. Én neonfényben akár téli típus is lehetek, ilyen Hófehérke. Egy-egy árnyalatnál ez nagyon nem mindegy.

– Mit lát a kliens, amikor megtaláljátok a megfelelő színeket?

– Nagyon durva tud lenni. A rossz szín rávetődik az arcodra, a jó meg felemel. Olyan, mintha filtereznének. Instant facelift. Mínusz öt-tíz év, öt-tíz kiló. Az azért nem mindegy.

És sokszor nem is az a baj, hogy valaki nem szép, hanem egyszerűen nem a jó árnyalatot veszi fel. Megnézed a másikat: neki is barna haja van, neked is, neki milyen jól áll a zöld, neked meg nem. Csak neked nem az a zöld. És ilyenkor egyből azt gondold, hogy én vagyok csúnya, én vagyok kövér, nekem semmi nem áll jól. Pedig lehet, hogy egyszerűen nem az a te színed.

Ez már gyerekkorban rengeteget számít. Valaki mond egy rossz megjegyzést a ruhádra, és soha többet nem veszed fel. Közben lehet, hogy a másik csak hangosabb. Vagy gonoszabb. És akkor a jó ízlésednek annyi, mert a másik a guccis felsőket veszi.

– A trendek mennyire érdekelnek?
– Akaratunk ellenére úgyis trendi dolgokat vásárolunk. Bemész egy turkálóba, és ha nem is az idei, akkor a tavalyi vagy tavalyelőtti trend már ott van.

Ha viszont ismered magad, nem kell mindenre ráugrani. Ha az év színe nem áll jól, attól nem fog jobban állni, hogy most az év színe. A divat változik, a stílus örök – sablon, de konkrétan igaz.

Én például soha nem voltam farmer-pólót viselő típus. Nincs hátizsákom, sportos napszemüvegem, sportcipőm sincs.

– Munkád során miért vált fontossá a fenntarthatóság?
– Nagyon sok kliensem mondja, hogy elmegy Budapestre vagy Kolozsvárra vásárolni, mert itthon nem talál semmit. Én meg mondom, hogy ugyanannyi eséllyel veszel jó dolgot egy kétélees turkálóban, mint egy nagy plázában.

Az a fontos, hogy tudd, mit keresel. Sőt, megkockáztatom, hogy turkálóban sokszor jobb minőséget lehet találni. Ha egy fekete ruha ott még mindig fekete, akkor valószínűleg az is marad. Újonnan megveszel valamit, kétszer kimosod, s már világosabb.

És lehet találni selymet, kasmírt, gyapjút. Sokszor ugyanannyiért, amennyiért a plázában műanyagot kapsz. A plázában meg minden fehér, szürke, fekete, bézs. Azt hisszük, ezekkel nem lehet melléfogni. Hát a szürkével lehet a legjobb melléfogni.

– A saját kollekcióidhoz is használod régi anyagokat?
– Igen. Van, amit turkálóban találok, van, amit barátnők hoznak, és van még Londonból, charity shopokból is.

Sokszor nem tudom, mi lesz belőle. Csak meglátom, hogy jaj, de szép az anyaga, milyen jó minőségű, és megveszem. Volt például egy hatalmas selyemruha, ilyen übergiccses, pávás-türkiz, de az anyaga gyönyörű volt.

Általában a textúra adja meg, mi lehet belőle. Sötétítóból is készítettem ruhát. Egy fűzöt pedig egy kirakatbabából vág-

tam ki és festettem át. A nyakát is felhasználtam egy nyakéknél. Tényleg az a jó, amikor mindent is felhasznál az ember.

– Mit csinálsz, amikor alkotás közben valami nem működik?

– Félreteszem. Nem szeretem az istenért is erőltetni. Ha nem adja ki, szétszedem, kibontom, nem érdekel, elteszem. Megpihentetem.

A kislányommal vagyok, nem gondolok rá egy-két napig, aztán amikor újra előveszem, teljesen másképp látom.

A végén kialakul. Csak nem biztos, hogy elsőre.
– A kislányod mit érzel abból, hogy stylist az anyukája?
– Két és fél éves. Neki az van, hogy „mama dolgozik”.

Vagy inkább: „mamám nem dolgozik!”. A stílustanácsaimra meg nincs szüksége. A múltkor negyven fokban felvette a karácsonyi, piros, gyapjúsoknyás, rénszarvasos, csillogós, hosszú flanellruháját. Ömlött róla a víz, de nem akarta levenni. Ő tudja, mit akar, és nem érdekli. Én meg néha már annak örülök, hogy nem hócipőben megyünk ki a házból.

– Mennyire hétköznapiak a ruháid?
– Vannak ruhák és ruhák. Van olyan, ami nagyon különleges, inkább show darab. De nagyon sok minden azon múlik, hogyan kombináld.

Egy extra szoknya pólóval vagy sportcipővel már teljesen más. Kicsit Carrie Bradshaw-s. Én Londonban tanultam meg, hogy nem feltétlenül egyetlen ruhában kell gondolkodni. Legyen külön alsó, felső, lehessen rétegezni, többféleképpen hordani. Attól még megmarad az érdekessége, csak használhatóbb lesz.

– Milyen itt, Erdélyben független alkotóként dolgozni?
– Szerintem én egy ilyen buborékban élek. Nem is érdekel. Az emberek megkeresnek. Sokan kérdezik, miért nem megyek Kolozsvárra, miért nem csinálom ott.

Mert nem akarok többet melózni. Van bőven munkám. Nem akarom az életem azzal tölteni, hogy meló, meló, meló, meló.

Nekem sokkal fontosabb, hogy meglegyen a kis nyugis életem, a családom. A meló mindig megtalál. És pont ezért szerintem nem is égek ki. Azt csinálom, amit szeretek, csak nem akarom túltolni.

– Ha határok nélkül megvalósíthatnál valamit, mi lenne az?

– Gyakran hívnak iskolákba előadást tartani, és sok szülő mondta, hogy ilyesmit jó lenne bevenni az oktatásba. Nem kell minden héten egy óra. De mondjuk félévente egyszer.

Tízéves kortól tizenöt-húszéves korig nagyon keresed önmagad. Érzékeny vagy, minden hat rád. Jó lenne azt megmutatni a gyerekeknek, hogy ne magukat hibáztassák.

Ne az legyen, hogy „nekem ez nem jó, tehát velem van baj”, hanem hogy „én ilyen vagyok, és ez így tökéletes. Ez nem az enyém, viszont ez igen”. Mert végül is nekem az egész styling arról szól, hogy megismerjük magunkat. És akkor már nem akarunk mindenáron valaki mások lenni.

Hajnal Zsuzsannával beszélgetve egy idő után világossá válik, hogy számára a ruha sosem csak ruha. Szín, forma és szabás mögött mindig ott van az ember is: az, ahogyan látja magát, ahogyan jól érzi magát a bőrében, és ahogyan lassan megtanulja, mi az, ami valóban hozzá tartozik. Talán ezért sem a trendek érdeklik igazán, hanem az a pillanat, amikor valaki már nem a másikhöz méri magát. Amikor egyszerűen tudja: ez nem az enyém – az viszont igen.

Fotók: Hajnal Zsuzsanna

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

GÖRÖGDINNYEDZSEM

Egy kg kimagozott, megtisztított görög-dinnyét kisebb darabokra vágok. Hozzáadok 50 dkg cukrot, 1 citrom reszelt héját és levét, majd néhány órára állni hagyom. A levével együtt fazékba teszem, és közepes lángon főzni kezdem. Először sok levet enged, ezért türelmesen főzöm, amíg a leve nagy része el nem fő. Amikor a dinnye megpuhult, botmixerrel csak részben turmixolom, hogy maradjanak benne apró gyümölcsdarabok. Hozzáadok 1 csomag 3:1 dzsemfixet, alaposan elkeverem, majd a csomagoláson előírt ideig forralom. (A dzsemfixet kevés cukorral összekeverem, és a legvégén adom hozzá – csak egyet-kettőt rottyanjon.) Forrón tiszta üvegekbe töltöm, lezárom, néhány percre fejre állítom, majd száraz dunsztban hagyom kihűlni. A citrom nagyon jól tesz neki, mert szépen ellensúlyozza a görögdinnye édessé-

gét. Friss mentával is különleges, ha a főzés végén egy-két szálát belefőzünk, majd üvegbe töltés előtt eltávolíthatjuk. A rozmarin, zsálya, levendula is még üdőbbé teszi. A levendulával óvatosan, hiszen könnyen kesernyés lesz, ha túl sokat adunk hozzá!

KÁPOSZTA–ZELLER FASÍRT RIZSLISZTTAL

Lereszelek 50 dkg fehér káposztát és 25 dkg zellergumót. A káposztát kevés sóval megszórom, állni hagyom 10–15 percig, majd alaposan kinyomkodom. Hozzáadok 2 tojást, 5–6 dkg rizslisztet, 2 gerezd zúzott fokhagymát, sót, frissen őrölt borsot, kevés őrölt köményt és egy jó adag apróra vágott petrezselyemzöldet. Alaposan összedolgozom, majd 10 percig pihentetem. Ha túl lágy lenne, még egy kevés rizslisztet adok hozzá. Vizes kézzel laposabb fasírtokat formálok belőle, és kevés olajban, közepes lángon mindkét oldalukat szép aranybarnára sütöm.

Sütőben is elkészíthető: sütőpapíros tepsire teszem, kevés olajjal megkenem, és 200 °C-on kb. 25–30 perc alatt megsütöm, féldőben megfordítva. Fokhagymás görög joghurttal vagy tejfölös mártogatóssal nagyon finom.

PARADICSOMOS-TÁRKONYOS HÚSGOMBÓCLEVES

50 dkg darált csirkemellet összekeverek 1 tojással, 2 evőkanál rizsszel, sóval, borssal, kevés fokhagymával és egy kevés apróra vágott petrezselyemzölddel. Kis gombócokat formálok belőle. Egy fazékban kevés olajon megdinsztelek 1 fej apróra vágott hagymát, hozzáadok karikára vágva 2 sárgarépat és 1 petrezselyemgyökeret. Felöntöm kb. 1,5 liter vízzel, megsózom, borsozom, és amikor felforr, óvatosan beleteszem a húsgombócokat. Amikor a gombócok és a zöldségek majdnem megfőttek, hozzáadok 4 dl passzírozott paradicsomot. Beleteszek 1 teáskanál cukrot, hogy szépen kerekítse a paradicsom ízét, majd 1–2 teáskanál szárított tárkonnyal ízesítem. Még 10 percig főzöm, hogy az ízek jól

összeérjenek. A végén kevés citromlével savanyítom, és egy kevés friss tárkonnyal is megszórom. A paradicsom, a tárkony és a citrom együtt nagyon finom, üde ízt ad neki.

FINOM RÓKAGOMBA-PAPRIKÁS

70 dkg megtisztított rókagombát szálaira szedtem, majd kevés vajon és olajon elkezdtem párolni. Megsóztam, borsoztam, lefedtem, és hagytam, hogy a gomba szépen kiengedje a saját levét. Nem tettem hozzá vizet, hiszen éppen ettől lesz igazán finom, intenzív íze. Amikor a gomba megpuhult, a saját levét kissé visszaforraltam, majd a végén megszórtam kevés fűszerpaprikával. Nem kell belőle sok, csak annyi, hogy szép színt és enyhe paprikás ízt adjon. Ezután hozzáöntöttem a növényi tejszínt (körülbelül 1 liter), és lassú tűzön összeforraltam. A tejszín szépen besűrítette, így egy selymes, krémes, gazdag mártást kaptam. Friss kenyérrel, puliszkával vagy akár nokedlivel is nagyon finom. Én most puliszkával tálaltam.

Jó étvágyat kívánok!

Először táborozhatnak biztonságos körülmények között szívbeteg gyerekek a Yuppi Campben

Egy veleszületett szívbetegséggel élő gyerek számára egy egyszerű táborozás is olyan élmény lehet, amely eddig elérhetetlennek tűnt. A fizikai terhelhetőség, a gyógyszeres kezelés vagy éppen a folyamatos szülői felügyelet miatt sok család nem meri vállalni az otthontól távol töltött napokat. A Yuppi Camp idén ezen próbált változtatni: Romániában egyedülálló módon veleszületett szívbetegséggel élő gyerekeket is fogadott ingyenes élményterápiás táborába.

Sófalvi Szidónia

2026 nyarán hat érintett gyerek vehetett részt a programokon. Ketten testvérükkel együtt a testvértáborban, négyen pedig családjukkal a családi táborban vettek részt. A szervezet már 2025-ben is fogadott négy veleszületett szívbeteg gyereket, hosszabb távú célja pedig az, hogy kifejezetten számukra és családjuk számára is külön táborokat szervezen.

„Itt sokkal felszabadultabb, mint otthon”

A hétéves Patrick veleszületett szívrendellenességgel és magas vérnyomással él. Édes-

anyja, *Mitrica Enikő* szerint fia korábban még soha nem táborozott, és egyedül nem is tudna részt venni hasonló programon.

„A betegsége miatt figyelniünk kell arra, mekkora megterhelést bír el. Otthon a nap 24 órájában vele vagyok, éjszaka sem válunk el egymástól. Ezért annyira jó látni, hogy itt, a táborban sokkal felszabadultabb, mint otthon” – meséli.

A tábor ugyanakkor nemcsak Patricknak adott új élményeket. Az édesanya szerint azokban a pillanatokban, amikor a kisfiú önállóan vesz részt valamelyik foglalkozáson, a szülők is lehetőséget kapnak arra, hogy egy rövid időre kikapcsolódjanak.

Ez a fajta önállóság különösen fontos azoknak a gyerekeknek, akiknek a minden-napjait már egészen kicsi koruktól vizsgálá-

Sokszor már az is kérdés, mit szabad

Laura Beligan gyerekcardiológus, a Marosvásárhelyi Szív-, Érendszeri és Transzplantációs Intézet munkatársa szerint a szívbetegséggel élő gyerekek életében már az óvodai vagy iskolai beiratkozáskor megjelennek a korlátozások. Gyakran orvosi ajánlásra van szükség annak eldöntéséhez, milyen te-

vékenységekben vehetnek részt, a szülők pedig érthető módon jóval óvatosabbak.

A tanórán kívüli programok így sok esetben ritkábbak, akár az egészségi állapot, akár a család szociális helyzete miatt.

Beligan szerint amikor 2025-ben először kellett kiválasztania, kiknek ajánlja a Yuppi Campet, szinte lehetetlen helyzetben találta magát: valamennyi gondozott gyerek megérdemelte volna a lehetőséget. Van, aki rendszeres gyógyszeres kezelésre szorul, más több műtéten vagy intervenciós beavatkozáson esett át. Közös bennük, hogy már fiatalon meg kell tapasztalniuk a kórházi kezeléseket, a fájdalommal és a fizikai vagy lelki hegekkel járó stresszt.

A gyerekcardiológus szerint a tábor után egészen más lelkiállapotban találkozik velük: vidáman, lelkesen és új perspektívákkal térnek haza.

Nem a betegség áll a középpontban

A Yuppi Camp története 2011-ben kezdődött, amikor az első táborot diabétesszel élő gyerekeknek szervezték meg. A szervezet később más krónikus és súlyos betegséggel élő gyerekek előtt is megnyitotta programjait.

László Zsuzsa, az egyesület elnöke szerint az élményterápia egyik legfontosabb eredménye, hogy a résztvevők újra megtapasztalhatják saját erejüket és bátorságukat, miközben olyan kortársakkal találkozhatnak, akik hasonló nehézségeken mennek keresztül.

A táborban néhány napra háttérbe kerülhetnek az orvosi diagnózisok. A gyerekek játszhatnak, szórakozhatnak, futhatnak és nevelhetnek úgy, hogy közben önkénteseiből és egészségügyi szakemberekből álló csapat gondoskodik a biztonságukról.

A biztonság az első

A szívbeteg gyerekek fogadása ugyanakkor komoly szakmai előkészítést igényelt. A Yuppi Camp orvosi csapatát gyerekcardiológus szakorvossal egészítették ki, frissítették az orvosi protokollokat, a személyzet pedig külön felkészítést kapott a különböző veleszületett és szerzett szívbetegségek sajátosságairól.

Gábor-Miklósi Dorottya, a Yuppi Camp vezető orvosa szerint minden gyereknél egyé-

nileg méri fel a megengedett fizikai terhelés mértékét. Emellett szoros kapcsolatot tartanak a kezelőorvosokkal és a családokkal, további monitorozási intézkedéseket vezetnek be, a foglalkozásokat pedig szükség esetén a gyerekek állapotához igazítják.

A táborba csak olyan gyerekek jelentkezhetnek, akiknek egészségi állapota stabil, folyamatos kezelésük biztosított, és a részvételhez kezelőorvosuk is hozzájárul. A szükséges egészségügyi dokumentumokat szintén a gyermeket felügyelő orvos tölti ki.

A cél ugyanakkor nem az, hogy a gyerekeket minden lehetséges kihívástól megóvják. Éppen ellenkezőleg: egy olyan biztonságos környezet megteremtése, amelyben kipróbálhatják magukat, leküzdhetik féltelmeiket, és megtapasztalhatják, hogy állapotukhoz igazítva olyan tevékenységekre is képesek, amelyeket korábban talán elképzelhetetlennek tartottak.

Több mint kétezer résztvevő 2011 óta

A kolozsvári székhelyű Yuppi Camp Egyesület 2011 óta szervez ingyenes élményterápiás táborokat daganatos, diabétesszel, autoimmun és más súlyos vagy krónikus betegséggel élő gyerekeknek és fiataloknak, illetve családjuknak.

A táborokat Székelyvárságon, Hargita megyében, illetve a Maros megyei Mezősályiban szervezik. A program indulása óta 2417 gyerek, kamasz és családtag vett részt a Yuppi Camp programjain, 1973 önkéntes közreműködésével. Ez idő alatt 45 személyes tábor, valamint 13 online programot és tábor szerveztek.

A Yuppi Camp az élményterápia módszerét alkalmazza: olyan programokkal, mint a mászás, lovaglás vagy íjászat, a gyerekek nemcsak új élményeket szerezhetnek, hanem önbizalmukat és önállóságukat is erősíthetik.

A szervezet következő célja, hogy a veleszületett szívbetegséggel élő gyerekek jelenléte ne kivételes alkalom legyen. Olyan külön táborokat szeretnének létrehozni számukra és családjuk számára, ahol a műtéteken, beavatkozásokon és hosszú kezeléseken átesett gyerekek néhány napig nem elsősorban betegként, hanem egyszerűen gyerekként lehetnek jelenek.

Fotó: Yuppi Camp

A kémek hídjához vezető zene (5.)

Szilágyi Mihály

Burton Silverman számára a kihallgatás alatt kerültek a helyükre bizonyos részletek, amiket addig nem tartott lényegesnek. Egy este Emil Goldfus szobájában beszélgettek. Szólt a rádió, valami klasszikus zenét játszott, de a bemondó ismeretlen nyelven beszélt. Aztán a szemben lévő műteremben megszólalt Silverman telefonja. Valaki kérdezősködött, hogy mit dolgozik ilyen későn. Silverman viccesen azt mondta, „csak lehallgatjuk a moszkvai eseményeket”. Miután letette a telefont, Emil addigi tekintete és viselkedése teljesen megváltozott. Laza modora eltűnt, tekintete pedig olyan rideg és kemény lett, hogy Silverman beleborzongott, aztán ellentmondást nem tűrő hangon megszólalt: „Soha többé ne mondj ilyet telefonba! Még tréfából se!”.

Máskor meg Silverman az egyik művészársával beszélt Emil Goldfusról. A másik művész gyanított valamit, mert azt mondta, „Goldfus túl művelt ehhez a mesterséghez”. Egy alkalommal, amikor Silverman testvére, aki villanyszerelő volt, sokat beszélgetett a fényképésszel, rájött, hogy „olyan fizikusi szakértelemmel rendelkezik, ami meglepő még egy profi számára is”.

Azt maga Silverman is tapasztalta, hogy művészbárátja meglepően jól gitározik, nem úgy, mint egy olyan valaki, aki csak kedvtelésből pengeti a húrokat. Az FBI nyomozói részletesen kitértek a gitárra is. Silverman meg is kérdezte, hogy ez miért olyan fontos. Válasz helyett újabb kérdés érkezett: „Van titkos rekesz a gitárban?”.

Silvermant a bíróságon tanúként hallgatták ki. Aztán Rudolf Ábel védőügyvédje a feddhetlenségről kérdezett. Silverman baráti őszinteséggel feddhetetlennek nevezte Ábelt. Ezzel el is küldték. Amikor távozott a teremből, Ábel arcán megbocsátó mosoly terült szét.

A kihallgatottak között szerepelt Häyhänen is. Az ő vallomásai azonban a nyomozók szemében is rendkívül amatőrnek látszottak. Ekkor értették meg igazán, hogy miért működött jól Rudolf Ábel hálózata: az alattvalók értelmi szintje messze elmaradt a vezetőétől; kapták az egyértelmű parancsot, nem kérdeztek, csak tették a dolgukat. Häyhänen azonban gyenge láncszemnek bizonyult. Egyszer panaszkodott, hogy a megjelölt „postaládát” (ami egy lépcső oldalán lévő kis lyuk volt) nem töltötték fel, de nem vette észre, hogy ott van egy csirkecsont, ami bizony fontos adatokat rejtget a belsejében. A nyomozók azonnal a helyszínre siettek, de addigra az útépítők betöltték a lépcsőn a lyukat. A nyomozókat ez nem állította meg, hanem elkezdték kibontani az üreget. A New York-i rendőröknek feltűnt, hogy ezek a „munkások” amatőrnek látszanak, és szokatlan, hogy minden kipiszkált kódarab után több fényképet készítenek. Meg is állították egy időre a munkát, míg fentről nem kaptak utasítást, hogy hagyják dolgozni a fiúkat.

A begyűjtött rádiókészülékek működési frekvenciáit be tudták mérni, csakhogy az oroszok a kommunikációt nem szabályos időközönként bonyolították, hanem előre kidolgozott, szabályos ismétlődést nem mutató „órarend”

szerint. Ráadásul ezek a gyorsított adások rövid ideig tartottak, és a kódolt információk sem voltak teljesesek, egyszerre több adat részleteit küldték, így ha el is fogtak volna valamit a levegőben, és nem talán sikerült volna dekódolni, akkor sem jutottak volna sokra. A nyomozásból kiderült, hogy 1958-ig sem Amerikában, sem Nagy-Britanniában, sem Ausztráliában nem volt tudomása a titkosszolgálatoknak arról, hogy területükön illegális rádióadók működtek volna. Aztán rá kellett jönniük, hogy bizony tévedtek.

Amikor lezárult a nyomozás, az amerikai törvények értelmében Rudolf Ábelt halálra kellett volna ítélniük, a védőügyvéd azonban felfedezte, hogy kár lenne egy ilyen művelt és képzett embert meggyilkolni. Azt javasolta a bíróságnak, hogy sosem lehet tudni, mikor fog-nak el az oroszok egy értékes amerikai, és akkor esetleg elcserélhetik a foglyokat. James Donovan védőügyvéd beszédéből érdemes idéznünk egy gondolatot: „...Ha ez az ember valóban az, akinek a kormányunk hiszi, az azt jelenti, hogy egy nagyon veszélyes küldetést hajtott végre hazája érdekében. Csak a legokosabb és legbátrabb embereket küldjük nemzetünk hadseregéből ilyen küldetésekre. Azt is tudják, hogy bárki, aki alkalmi kapcsolatba került a vádlottal, ösztönösen a legmagasabbra értékelte erkölcsi jellemét...”. Ez az érv döntött, így Rudolf Ivanovics Ábel ezredest 32 év börtönre ítélték.

Mit tett volna egy átlagember, ha 55 évesen 32 évre ítélik? Magába roskadt volna, és reményvesztetten zuhant volna zárkája fekvőhelyére.

Emil Goldfus és Burton Silverman, 1957

Fotó: Silverman Studios Inc.

Rudolf Ivanovics Ábel ezredes azonban környezetét ámulatba ejtő lelkierővel foglalta el magánzárkáját. Azonnal matematikát, festészet és művészetelméletet kezdett tanulni. Emlékezetből számos portrét festett, közöttük Kennedy elnök portréját, ami később az Ovális Iroda falát ékesítette. James Dono-

van minél többször találkozott védecével, annál inkább tisztelte és csodálta. Alain Dulles amerikai diplomata egyszer úgy fogalmazott, „szeretnék néhány ilyen kémeket Moszkvában”, aztán amikor jobban megismerték Ábelt, valaki úgy fogalmazott, „ilyenből nekünk egy is elég lenne”.

La Fontaine figyelmeztetését idézzük a rejtvény főszoraiban.				1.	LÉGIÉS, ÉGI	HALOMNYI, SOK	... IACTA EST (CAESAR)	ÍME	GALLY TOVA		ÁRTALMAS	FÖLDET FORGAT AZ EGYIK PINCÉR		LÉNYEGÉ- BEN MELOSI	A HÁZBA	... MARGIT (SZÍNÉSZNŐ)	HAMIS A SZERELMI KÖLTÉSZET MŰZSÁJA	PAPÍRON RÖGZÍT	BENT RENDEZI		ÉS (ANGOL)			
				N																				F
				LEL					KERESZTŰL TALÁLI		SHAKESPE- ARE-KIRÁLY MAGAS NÖVÉNY				VÉG (LATIN VÍZILABDA									
				KIS ÁRAM- FORRÁS				ÁRAMÁT- ALAKÍTÓ KÉZI HOSSZ- MÉRTEK				BÉCSI SPORTKLUB HOSSZÚ NŐI SÁL										RÓMAI 50 BESZÉL		
SZÁNDÉ- KOZIK	2.	KÉZI HOSSZ- MÉRTEK	NŐI NÉV (MÁJ. 3.) NEVESS (OLASZ)				NÁLA LEN- TEBBRŐL OROSZ ÍRÓ (JURIJ)						ELSŐ BŰV. NÉGYZET EGY SZAVA MEZ						ISMÉLT TILTÁS A RÁK FEGYVERE					
				PIAC PIACA! BESZABI			FRANCIA ARANY KESERŰ ANYAGOK		FÜSZER PÁRATLA- NUL ÍTELI			PÁRT! NŐI NÉV (JÜN. 2.)				LYUK A FOLTBAN! Q		MAGYAR VÁROS LUSTA						
VIGYÁZ VALAMIRE					MAGYAR MEGYE LAKÓJA RECSEG					SZÖGLET LÉTEZHET							OROSZ POLITIKUS VOLT NYÁRI CIPŐ							
HORVÁT VÁROS (ZÁRA)						REGÉL GYAPJÚ- SZÖVET					EGYIPTOM FOLYÓJA OSZTRÁK RÉGIO						NŐI NÉV (FEBR. 13.) HOSSZÚ AU- TOVERSENY							
ANTIKA				TALJÁN KÍGYÓHANG					ERKÖLCS- TAN LÁDA TARTALMAI							VARSÓ VETLEN! GONDOL, VÉL (NÉP.)				LITER (RÖV.) VONALZÓ- FÉLE				
LYUKAS TEGEZI KERESZTŰL			SZAPORÍTÓ SEJT TEJTERMÉK					NAGYON KIVÁNO PECUNIA NON ...						TAROL BARÁT (SPANYOL)					A TANTÁL VEGYJELE TÉRELVÁ- LASZTÓ					
		NÁTRIUM- KARBONÁT RUHA- SZÖVET					LENGYEL- NÉMET FOLYÓ MÁZ						LENTI HELYEN AZ EGYIK SZÜLŐ					KEMÉNY ELEM SZÓRJÁK						
BERAKATI				GERMÁNIUM VEGYJELE DEFORMÁLT			TOVA BUDAPESTI EGYETEM		ÁLLÓVÍZ NAP (LATIN)			AMELY TÁRGY KELETI NÉP					FOHÁSZ HEGY- CSÚCS				EGYEI! TERMÉST BETAKARÍT			
KISSÉ FERDE					NOBILIS FARMER- MÁRKA					KONYHAI DESZKA HÉZAG								... ALDA (SZÍNÉSZ) SKANDINÁV FÉRFINEV						
ARRÉB TASZÍT						KÖLTŐ, ÍRÓ (LÁSZLÓ) A SZÉLEIN SZED						SZÓ- TOLDALÉK AZONBAN					HOTLAN HOROG! EGYKEI			ÉTLEN RÉNI! A HÁZBA				
ÉTLEN GÉM!			VONATON ÉTKEZDE EGYESI					ADY MŰZSÁJA RÓMAI EZER						HIBÁZTAT A BŐR VEGYJELE					... ZOLTÁN (FIZIKUS) RÓMAI 50					
L.N.J.	V														ÉPÜLET- SZINTRE VONATKOZÓ									

Szeptember 3-i rejtvényünk megfejtése: **Inkább akarj férfit vagyon nélkül, mint vagyont férfi nélkül. Boccaccio**

Meggyőző játékkal nyert Déván a teremlabdarúgó-csapat

Bálint Zsombor

Az első fordulóbeli könnyed focizgatás után sokkal nehezebb feladat várt a marosvásárhelyi városi sportklub teremlabdarúgóira, akik a Vajdahunyadi Corvinul 1921 nevet felvevő korábbi Dévai West vendégei voltak az 1. liga második játéknapján. Ami azért furcsa, mert továbbra is a dévai sportszarnok az otthonuk.

A Corvinul is erősített a nyári szünetben, éppen Marosvásárhelyről csalták át Voint és Gavrilát, viszontatért a csapathoz Buday és Varró. Ott maradtak a veteránok is: a Matei fivérek és Al-Ioani is, illetve brazil Vinicius is csatlakozott a ke-rethez. A marosvásárhelyi csapat azonban az elejétől nagy lendülettel játszott, a passzokkal sokszor zavarta össze a hazai védelmet, helyzetek sorát alakította ki. A Corvinul pedig láthatóan nem tudott mit kez-

deni a mély letámadással, nehezen jutottak el Mihalache kapujáig.

A gólok sorát Crișan nyitotta meg egy összjáték végén, majd Chertes engedett el egy tőle megszokott bombát, így Vásárhely két góllal vezetett a 7. percben. A Corvinul sokáig nem tudta feltörni a vendégek védelmét, Voinnak pedig többször kellett védenie a vendégek ellentámadásai során. Végül szünet előtt néhány másodperccel szépített Varró egy Mihalachén átpattanó labdával, amolyan igazi potyával.

A második félidő adok-kapokkal rajtolt, Iszlai góljára Gavrilă válaszott, azonban a 24. percben Crișan tizenegy méterről léc alá küldött szabadrúgása visszaállította a kétgólos különbséget. Aztán Chertes lőtt egy újabb hatalmas bombagólt a 29. percben, Barbócz pedig egyet a kapu előtt kotort be, és a Corvinul az utolsó hat percre lehívta a kapusát. Így sem tudott igazán veszélyes

lenni, azonban Crișan „segített” nekik. Oldalberúgásból egyenesen Cristi Mateinek passzolt, ő pedig az üres kapuba lőtt, miközben Mihalache a másik oldalon várta Crișan passzát. A meccs egy elcsípett labdával zárult, amelyet Chertes küldött az üres kapu felé, ezt Al-Ioani kézzel ütötte ki, s noha kapusmezt viselt, kiállították, mert a kezezés a hatoson kívül történt. Ez volt a dévaiak (persze-persze, Corvinul, de valahogy nehéz vajdahunyadiaknak nevezni őket) hatodik csapathibája, így Chertes sorfal nélkül végezhetett el szabadrúgást hat és fél méterről, és beállította a 3-7-es végeredményt.

A 3. fordulóban a bajnokság két legnagyobb esélyese találkozik Marosvásárhelyen, ahová a Székelyudvarhelyi VSK látogat. A mérkőzést két hét múlva játszák, addig a válogatott horvátországi felkészülési tornája miatt szünetel a bajnokság.

Jegyzőkönyv

Teremlabdarúgó 1. liga, 2. forduló: *Vajdahunyadi Corvinul 1921 – Marosvásárhelyi CSM 3-7 (1-2).*

Déva, városi sportszarnok. Vezette: Liviu Chiță, Laurențiu Diaconu. Tartalék: Laurențiu Pentek. Ellenőr: Marian Ivănescu.

Corvinul: Voin – Gavrilă, Cr. Matei, Vinicius, Buday (Boldor, Al-Ioani, Varró, Fl. Matei).

Marosvásárhely: Mihalache (Dinicuță) – Iszlai, Chertes, Covaci, Marin (Barbócz, Crișan, Nastai).

Gólszerzők: Varró (20.), Gavrilă (23.), Cr. Matei (39.), illetve Crișan (6., 24.), Chertes (7., 29., 40. – kisbüntetőből), Buday (22. – öngól), Barbócz (33.) .

Sárga lap: Vinicius (24.), illetve Iszlai (3.), Covaci (24.), Marin (40.).

Piros lap: Al-Ioani (40.).

Eredményjelző

Teremlabdarúgó 1. liga, 1. forduló: CSU Craiova – Bodzavásári Luceafărul 2-6, Székelyudvarhelyi VSK – Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC 3-2; *2. forduló:* Real Oltenia Rojiște – CSU Craiova 3-3, Vajdahunyadi Corvinul 1921 – Marosvásárhelyi CSM 3-7, Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC – Bodzavásári Buzău 9-3. A Székelyudvarhelyi VSK állt.

A Real Madrid legyőzte az Intert, bár a milánóiak játszottak fölényben

A Real Madrid 2-1-re legyőzte az Internazionalét a labdarúgó Bajnokok Ligája első fordulójának keddi rangadóján a Santiago Bernabéuban. José Mourinho együttese megszerezte a három pontot, pedig a Cristian Chivu irányította milánói csapat a mérkőzés nagy részében fölényben futballozott.

A madridiak két súlyos védelmi hibát is könyörtelenül kihasználtak: Yann Bisseck labdavesztése után Kylian Mbappé már a 14. percben vezetést szerzett, kilenc

perccel később pedig Federico Valverde növelte az előnyt, miután Josep Martínez cselezni próbált a kapu előterében, hibázott, így az uruguayi futbolista könnyedén a hálóba guríthatott.

Az Inter ezt követően is irányította a játékot, 61 százalékan birtokolta a labdát, és 19 lövést jegyzett a Real Madrid 14 próbálkozásával szemben. A milánóiak fölénye végül a 77. percben érett góllá, amikor Lautaro Martínez beadása után Carlos Augusto szépített. Az egyenlítés azonban már nem sikerült.

A Real Madrid győzelmében óriási szerepe volt Thibaut Courtois-nak, aki több alkalommal is bravúrral hárított – Marcus Thuram, Hakan Calhanoglu, Curtis Jones, Lautaro Martínez, Alessandro Bastoni és Henrikh Mkhitaryan lövéseinél is szükség volt a belga kapus védéseire. Mindkét csapat eltalálta egyszer a kapufát: a hazaiaknál Brahim Díaz, az Internél Curtis Jones próbálkozása végződött így.

A játéknap további mérkőzésein a Manchester City 2-0-ra nyert a Porto vendégeként Erling Haaland duplájával, a Borussia Dortmund 3-2-re győzte le a Villarrealt, míg a Real Betis ugyanilyen arányban nyert Lille-ben. Az AEK Athén 1-0-ra verte a LASK Linzet Răzvan Marin góljával (Varga Barnabás és Vitális Milán is játszott), az Aston Villa pedig 3-2-re győzött a Club Brugge otthonában. A Bajnokok Ligája tegnap lapzárta után a Barcelona – Feyenoord, a Liverpool – Atlético Madrid, a Napoli – Arsenal és a PSG – Slovan Pozsony mérkőzésekkel (is) folytatódott, míg a mai programban Fenerbahce – AS Roma, PSV Eindhoven – Sahtar Donyeck (mindkettő 19.45 órakor kezdődik), Bayern München – FK Bodø/Glimt, Como – RB Lipcse, Manchester United – Sabah FK, Slavia Prága – Lens (valamennyi 22 órától) találkozó szerepel.

Új lebonyolítás, több izgalom a kézilabda Bajnokok Ligájában

Az eddigi 16 helyett 24 csapattal rajtolt tegnap, lapzárta után a kézilabda Bajnokok Ligájának új idénye. A megváltozott rendszerben hat négyes csoportban kezdődött a küzdelem, a magyar szurkolók számára pedig különösen érdekes lehet a Veszprém és a Szeged szereplése, míg román részről a Bukaresti Dinamo érdekelt.

A Veszprém az FC Portóval, a Partizan Belgráddal és a tavalyi BL-döntős Füchse Berlinnel került egy csoportba. A magyar bajnoki ezüstérmes bakonyiak az előző idényben négyszer találkoztak a berliniekkel, és bár a negyedöntőben hazai pályán nyertek, a németek a visszavágón ledolgozták hátrányukat, majd hétméteresekkel kiharcolták a továbbjutást. A Veszprém idén is a mezőny élcsapatai közé tartozik, az európai szövetség erősrendjében a harmadik helyen áll.

A Szeged a Sporting CP-vel, a dán GOG-gal és a svéd IFK Kristianstaddal találkozik az első szakaszban. A Tisza-partiaknál jelentős változások történtek a nyáron, többek között Nikola Portner kapus, Rosta Miklós és a három irányító, Csörgő Kristóf, Matic Dávid és Lukács Péter is érkezett. A csapat ugyanakkor Bánhidi Bence nélkül kezdi a sorozatot, a beálló kézsérülés miatt még hetekig nem játszhat. A Szegedet a kilencedik helyre rangsorolták.

Románia bajnoka, a Bukaresti Dinamo az E csoportban a címvédő Barcelonával, a francia Montpellier-vel és a dán Skanderborg Aar-

husszal került össze. A csoport külön érdekesége, hogy a német MT Melsungenben Sipos Adrián és Palasics Kristóf, a lengyel Orlen Wisła Płockban pedig Fazekas Gergő és Szita Zoltán szerepel. A BL új rendszerében az első kör első két helyezettje jut a középdöntőbe, míg a harmadik és negyedik helyezettek az Európa-ligában folytathatják.

Az új lebonyolítás második szakaszában két hatos csoport alakul ki, ahonnan az első négy-négy csapat jut a negyedöntőbe. A kölni négyes döntő rendszere változatlan marad, és az átalakítás miatt a csapatokra háruló mérkőzésszám sem növekszik. A Veszprém szerdán a Portót fogadta, a Szeged ma a Kristianstad ellen kezdi meg szereplését, míg a Bukaresti Dinamo a Montpellier Handball ellen lép pályára (19.45 óra, TV: DigiSport 2, Prima Sport 3).

A nőknél mindkét magyar és román csapat nyert

A Ferencváros 29-20-ra nyert a montenegrói Buducnost Podgorica otthonában a női kézilabda Bajnokok Ligája csoportkörének első fordulójában, míg a Győri Audi ETO KC 26-23-ra győzött a horvát Podravka Koprivnica vendégeként. A két romániai csapat közül a CSM Bukarest Ljubljánában 37-29-re verte a Krim Mercatort, a Gloria Beszterce pedig 28-23-ra nyert a német Blomberg-Lippe pályáján.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 3. forduló:* Ipswich – Liverpool 0-2, Newcastle United – Bournemouth 2-2, Brentford – Sunderland AFC 1-1, Brighton & Hove Albion – Leeds United 1-1, Fulham – Crystal Palace 2-3, Manchester City – Coventry City 1-0, Nottingham Forest – Tottenham 0-0. Hull – Aston Villa 0-0, Everton – Manchester United 2-2, Arsenal – Chelsea 2-1. *Az élcsoport:* 1. Manchester City 9 pont, 2. Arsenal 9, 3. Hull 7.

* *Spanyol La Liga, 4. forduló:* Athletic Club Bilbao – Atlético Madrid 3-0, Betis – Real Madrid 1-0, Alavés – Osasuna 5-2, Espanyol – Sevilla 1-1, Elche – Real Sociedad 2-3, Getafe – Celta Vigo 1-1, Málaga – Levante 0-0, Valencia – FC Barcelona 0-5, Villarreal – Deportivo La Coruna 2-3, Rayo Vallecano – Racing Santander 3-2; *6. forduló:* Real Sociedad – Celta Vigo 0-0. *Az élcsoport:* 1. FC Barcelona 12 pont, 2. Alavés 10, 3. Real Madrid 9, 4. Betis 9.

* *Olasz Serie A, 3. forduló:* Genoa – Como 1-4, Fiorentina – Torino 1-2, Inter – Napoli 3-

2, AS Roma – Atalanta 2-1, Frosinone – Venezia 3-2, Parma – Monza 1-1, Bologna – Sassuolo 2-2, Juventus – AC Milan 1-1, Cagliari – Lecce 1-0, Udinese – Lazio 1-2. *Az élcsoport:* 1. AS Roma 9 pont, 2. Inter 9, 3. Lazio 9.

* *Német Bundesliga, 2. forduló:* VfB Stuttgart – 1. FC Köln 4-1, Hoffenheim – Borussia Dortmund 2-3, Bayer Leverkusen – Union Berlin 4-0, Mönchengladbach – Elversberg 3-4, Werder Bremen – RB Lipcse 3-1, Paderborn – Freiburg 0-1, Schalke 04 – Bayern München 0-0, Hamburger SV – Mainz 0-5, Eintracht Frankfurt – Augsburg 1-4. *Az élcsoport:* 1. Augsburg 6 pont, 2. Freiburg 6, 3. Borussia Dortmund 6, 4. Elversberg 6.

* *Francia Ligue 1, 3. forduló:* Le Havre – Brest 1-2, Troyes – Strasbourg 2-6, Toulouse – Lille 0-1, Nice – Le Mans 1-1, Lyon – Auxerre 3-1, Olympique Marseille – Paris FC 2-3, Paris St. Germain – AS Monaco 1-2, Lens – Lorient 0-1, Angers – Stade Rennes 1-2. *Az élcsoport:* 1. AS Monaco 9 pont, 2. Paris SG 7, 3. Lyon 7, 4. Lille 7, 5. Stade Rennes 7.

Fotó: a Real Madrid C.F. közösségi oldala

Tizenegyedik Ő az út! fesztivál Marosvásárhelyen

Iránymutató együttlét fiataloknak és nem csak

Jövő héten tizenegyedik alkalommal töltik meg élettel – zenével, szóval, nevetéssel – és életet adó üzenettel Marosvásárhely tereit az Ő az út! ifjúsági keresztény fesztivál szervezői. A szeptember 14-étől, hétfőtől 19-éig, szombatig zajló rendezvényt sorozat célkitűzéseiről és újdonságairól szerda délelőtt tartottak sajtótájékoztatót az illetékesek a fesztivál egyik helyszínéül szolgáló (Művész utca 3. szám alatti) Art3 kávézóban.

Nagy Székely Ildikó

Az elsősorban fiataloknak szóló ökumenikus rendezvény megszületését *Sófalvi Szabolcs*, Marosszentgyörgy polgármestere, az Ő az út! megálmodója és fővédnöke idézte fel.

– Azt szerettük volna, hogy a fiatalokhoz is eljussanak olyan információk, tapasztalatok, bizonygatók, amelyekről nincs honnan halljanak, ha nem járnak templomba. Amellett, hogy ösztönözni szerettük volna őket, hogy tartozzanak egy felekezethez, menjenek templomba, járjanak ifibe, azon gondolkodtunk, hogy hogyan tudnánk valami olyasmit ajánlani nekik, ami által azt érezhetik, hogy ők is az egyház tagjai. Megkérdeztük a fiatalokat, hogy hogyan tudnának azonosulni egy istenkapcsolattal, azokkal az igazságokkal, amelyeket a Biblia mond, és ekkor kiderült, hogy örülnének annak, ha a fiatalos papok mellett világi emberek is beszélnének a saját kézzelfogható, aktuális tapasztalataikról, élettanulásaikról. Először ezt úgy próbáltuk megvalósítani, hogy templomokban keresztény fiatalokat kértünk fel arra, hogy meséljék el, hogyan választot-

ták azt az utat, amit mi a legjobbnak találunk, de aztán megfogalmazódott az az észrevétel, hogy nagyon sok fiatal különböző rendezvények, koncertek, fesztiválok mozgatnak meg, csábítanak ki az utcára. Ekkor, 11 éve született meg bennünk az elhatározás, hogy próbáljunk nem hagyományos módszerekkel is élni, kimenni a szabadba, és ott beszélni Isten igazságairól. Marosszentgyörgyön, a Maros-parton indult a fesztivál dicsőítéssel, buzdítással és más olyan tevékenységekkel, amelyek odavonzották a fiatalokat. A cél a kezdetektől az volt, hogy bemutassuk azt az alternatívát, amelyet mi alapértékrendnek tartunk, és ami ki tudja egyensúlyozni azt, amit a fiatalok a világból kapnak. A fesztivállal tehát egy igényre válaszoltunk, ugyanakkor láttuk, hogy az ifjú nemzedék előtt álló út göröngyös és csapdákkal van teli, ezért is tartottuk fontosnak, hogy beszéljünk nekik arról az igazságról, ami a rendezvény nevében is megfogalmazódik. A harmadik ok az ökumenikus jellegre, felekezetek közötti párbeszédre, közös gondolkodásra való törekvés volt – foglalta össze Sófalvi Szabolcs a városvezetésnek köszönhetően hosszú ideje Maros-

vásárhelyre költözött Ő az út! lényegét.

Nyári emlékből született mottó

– A fesztivál idei mottója: „Kevesebb én, több Ő”, a János evangéliuma 3. fejezetének 33. verse alapján („Neki növekednie kell, nekem kisebbednem”) – jelentette be *Bereczki Zsolt* főszervező, az üzenetet egy személyes élethelyzettel, legutóbbi családi nyaralása történetével illusztrálva, amikor az utolsó autóbusz lekésése után majdnem az úton kellett éjszakáznia párjával és gyermekével, és végül egy arra tartó román család segített rajtuk, egy olyan házaspár, akiket gyermekük betegsége és gyógyulása vezetett Istenhez.

– Ekkor értettem meg ennek a helyzetnek a jézusi üzenetét, miszerint „csinálhatsz te itt bármit a nagy Németországban, én szolgálom neked” – mondta Bereczki Zsolt, majd hozzátette:

– A mai világ azt sulykolja a fiatalokba, hogy „bontakozz ki, legyél még jobban én, te legyél Az individum”, Krisztus azonban arra hív mindannyiunkat, hogy engedjük, hogy Ő növekedjen bennünk.

„Sötétben Isten tenyerébe ugrani”

T. Mezei Tuzson Attila római katolikus lelkipásztor előljáróban arról szólt, mennyire fontos, hogy a médiában a rossz hírek mellett az igazi, bátorító üzenetek is helyet kapjanak, majd szintén egy személyes történettel folytatta:

– Amikor Marosvásárhelyre kerültem, és megtudtam, hogy iskola-lelkész leszek, kicsit megijedtem, Magyarországon ugyanis börtönlelkész voltam. Amikor az iskolában ezt a tanároknak is elmondtam, az egyik kolléga így válaszolt: „ne búsulj, innen is minden kölyök szökni akar”. Igen, mert érzékeljük, hogy a hagyományos keretek még az oktatásban sem működnek. Az egyháznak is a falak közül ki kell lépnie, és ez a kilépés egy nagyon bátor dolog kell legyen a részéről, szinte úgy fogalmaznék, hogy „sötétben Isten tenyerébe ugrani”, és az igazságot kimondani akkor is, amikor körülöttünk sötét van, illetve sokak lelkében sötétség uralkodik.

A fesztivál szervezői

Fotó: Nagy Tibor

Ezért van részemről egy nagy nyitottság beleállni minden olyan témába, ami a fiatalokat foglalkoztatja. Ilyen a Szólj be a papnak est is, ami egy jó tapasztalat volt, és továbbra is nyitott vagyok minden kérdés megvitatására – szögezte le Tuzson Attila, majd hozzátette, hogy a rendezvényt úgy hirdette ki a templomban, hogy ez egy olyan ifjúsági fesztivál, ami nem csak fiataloknak szól, hiszen egy fiatal tanúságtétele akár egy édesanyát is megérinthez.

Élettörténetek, beszélgetések, koncertek és 25 sátorprogram

A fesztivál kínálatát Bereczki Zsolt ismertette. Hétfőn 17 órától városi kincskereséssel indul a program, 18 órától a Bernády tér 3. szám alatti Teleki-házban Berecz András Isten bolondja című előadását lehet meghallgatni, 18.30-tól pedig az épület pincehelyiségében társasjáték-est kezdődik. Kedden 18 órától a Bolyai utcai Elemózsia MS Pub nevű hamburgerezőben Kucsera Gábor kajakvilágbajnok és felesége, Tápai Szabina A mélységtől a győzelemig címmel tart előadást, 20 órától pedig a Keresztelő Szent János-plébánián Light of Night alkalom lesz.

Szerdán az Art3 kávézóban kerül sor a Szólj be a papnak című beszélgetésre Tuzson Attila és Lukács Lőrincz Csilla református lelkipásztor, négygyermekes édesanya részvételével, az érintendő témakörök: szex, szerelem, Isten. A szervezők erre a programpontra várják a legtöbb fiatal. 20 órától rapid randin ismerkedhetnek a ká-

vézóban a párkereső fiatalok, ugyanakkor a párkapcsolatban élőknek is alkalmuk lesz minőségi időt tölteni együtt.

Csütörtökön 17 órától futball-, kosár-, asztalitenisz-, röplabda- és bubifoci-bajnokság kezdődik a Vékendtelepen, utóbbi versenyszámra egyénileg is be lehet nevezni. 18 órától a Spectrum Színházban Kiáltó szó címmel zártkörűbb irodalmi estet tartanak, amelybe versekkel, illetve különböző felolvasásokkal lehet bekapcsolódni.

A pénteki program új helyszínén, a Cserealja parkban zajlik, ahol 18 órától helyi fiatal keresztény csapatok és rapperek koncertjei, továbbá táncprodukció, előadások és közösségi programok várják az érdeklődőket. A főszervező az Afrikában orvosként szolgáló dr. Fodor Réka (Afréka) előadását emelte ki a kínálatból.

Szombaton a megszokott helyszínén, a Színház téren zárul a fesztivál, itt 14 órától ifik és fiatal közösségek összesen 25 alternatív sátorprogramjából lehet válogatni, ezen belül a hit kreativitását és fiatalosságát megmutató kiállítások is megtekinthetők. 16 órakor kezdődnek a gyerekprogramok, amelyekhez a szervezők gyerekfelügyeletet is biztosítanak, hogy a felnőtt kísérők nyugodtan részt tudjanak venni az őket érdeklő programokon. 17 órától Greskó Zsolt és Boros Lajos Embert öltem, van bocsánat? címmel osztja meg élettörténetét hallgatóival. A 11. Ő az út! fesztivál a 18 órakor kezdődő keresztény koncertekkel ér véget a Színház téren.

A 2025-ös fesztivál főtéri helyszíne

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Idén is segít a szeredai városháza

A nyárádszeredai önkormányzat idén is ajándékkal köszöntötte azokat a kisdíjakokat, akik először lépték át az iskola kapuját.

Gligor Róbert László

A városháza ezúttal 70 előkészítő osztályban kezdő gyermeket támogatott, akik a város, valamint a hozzá tartozó települések valamelyik tanügyi intézményében kezdtek az oktatási évet hétfőn.

Az egyenként 80 lej értékű iskolakezdő csomagot idén is a helyi Kis herceg könyvesbolt támogatásával állították össze, és számos iskolakezdéshez szükséges tanszert tartalmaz: színes ceruzákat, vízfestéket, ecsetet, rajztömböt, grafit ceruzát, hegyzót, radírt, vonalzót, ollót, ragasztót, gyurmát és gyurmapadot. Az önkormányzat immár ötödik éve támogatja ebben a for-

mában az előkészítő osztályos gyerekeket és családjaikat.

Fontos számunkra, hogy a családok mellett álljunk, és lehetőségeinkhez mérten hozzájáruljunk ahhoz, hogy minden gyermek örömmel és bizalommal kezdhesse meg iskolás éveit” – közölte a városháza.

Azt is megtudtuk: jövő hétfőtől újraindul a Lábbusz Nyárádszeredában. Idén is kap minden résztvevő egy matricagyűjtő füzetet, amelybe reggelente beragaszthatja az aznapi részvételt igazoló lehu-zóst, és bizonyos matricaszám esetén ezért ajándékot is kapnak a gyerekek, például jegyzetfüzetet, esővédő táskahuzatot, bögrét, vászon szatyrot, hasitasit, kulacsot, strandtörülközőt, esernyőt vagy éppen gurulós hátizsákot. Ezzel is motiválják őket az egészséges életmódra és a környezetet nem szennyező forgalmi lehetőségek

használatára – mondta el az intézmény szóvivője. Veress Tündétől azt is megtudtuk: jelenleg nincs előzetes adatuk arról, hogy mennyien fognak ezúttal bekapcsolódni, de a tavaly naponta 60-70 gyerek indult gyalog az iskolába két útvonalon. Nemcsak az a fontos, hogy gyalogolnak, hanem az is, hogy nem magányosan, hanem társaságban és jó hangulatban vonulnak a tanintézmények felé a pedagógusok, szülők kíséretében. Nyárádszeredában elsőként indult el Maros megyében a Lábbusz program ezelőtt négy évvel, azóta már nálunk is több településen próbálkoznak ennek a Székelyföldön nagy népszerűségnek örvendő kezdeményezésnek a meghonosításával.

Ugyancsak a kisgyermekes családok támogatása érdekében indította el 2025-ben a nyárádszeredai önkormányzat a Babakelengye

programot: tavaly 9, idén eddig 7 család vehetett át csomagot, és jelenleg további két kérés elbírálása van folyamatban, remélhetőleg hamarabb azokat is kézbesíteni tudják a kisgyermekes anyukáknak. A csomag a csecsemők gondozásához szükséges kellékeket tartalmazza: cumi, babaruha, pelenka, cumis-

üveg, takaró, törülköző, tusfürdő és egyebek. Az ezer lej értékű ajándék azonban nem anyagi jognak jár a közösség minden legifjabb tagjának, ebben az esetben bizonyos feltételeknek kell megfelelniük a családtagoknak. A babakelengye a városháza szociális osztályán igényelhető.

Idén 70 előkészítő osztályos gyermek vehetett át iskolakezdő csomagot

Fotó: Nyárádszereda önkormányzata

Az olvasás világnapján

Elindult a Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár olvasójátéka

A 32. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár keretében 13. alkalommal szervezik meg az olvasás-népszerűsítést és a kortárs írókkal való személyes találkozást lehetővé tévő olvasójátékot.

Háromfős csapatok jelentkezését várják négy kategóriában (4. osztályosok, 5-6., 7-8., valamint 9-12. osztályosok), akik elolvassák a korosztályuk számára kijelölt könyvet, majd játékos feladatokat kell megoldaniuk közösen.

Jelentkezési határidő: szeptember 25.

További részletek a következő linken: <https://konyvvasar.ro/olasojatek>

Olvasd el, és játssz velünk!

Győri Aliz:
Hanitkai álmok
4. OSZTÁLY

Szabó Róbert Csaba:
Vajon Nagy és a térdig érő fa
5-6. OSZTÁLY

Berg Judit:
Liana – A dzsungel fogva tart
7-8. OSZTÁLY

Darvas Petra:
Figyelek rád
9-12. OSZTÁLY

32. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR

Jelentkezési határidő: 2026. szeptember 25.

A LOCATIV RT.

– Marosvásárhely, Bartók Béla utca 2/A –

nyilvános versenytárgyaláson bérbe adja az alábbi, nem lakás rendeltetésű helyiségeket:

1. Győzelem tér 33. szám, 273,97 négyzetméter, kereskedelemre, közétkeztetésre, szolgáltatásra
2. Călărașilor utca 72. szám, 15,05 négyzetméter, szolgáltatásra
3. Bolyai utca 4. szám, 14,02 négyzetméter, garázs az udvarban lakóknak
4. Forradalom utca 21. szám, 17 négyzetméter, garázs az udvarban lakóknak

A versenytárgyalásra **szeptember 29-én 10 órától** kerül sor a dokumentáció alapján, amelyet a Locativ Rt. székhelyén, a Bartók Béla utca 2A szám alatt, a 7-es irodában lehet megvásárolni – 100 lej ellenében – szeptember 10-étől naponta 8–12 óra között.

A következő versenytárgyalásokra **keddenként 10 órakor** kerül sor.

Feliratkozni és az iratokat benyújtani szeptember 28-án déli 12 óráig, illetve hétfőnként 12 óráig lehet az azután következő versenytárgyalásokra.

A versenytárgyalásra a Locativ Rt. székhelyén, Marosvásárhelyen, a Bartók Béla utca 2A szám alatt, a 7-es irodában kerül sor, és azok vehetnek részt rajta, akik a határidőig benyújtják a részvételi dossziéjukat és licitálnak.

Bővebb felvilágosítás naponta a székhelyen és a 0265/260-375 (25-ös mellék) telefonszámon.

DORA OPTICS

Teljes körű ellátás az egész családnak!

- **Szemészet**
- **Gasztroenterológia**
- **Kardiológia**
- **Fül-orr-gégészet**
- **Érsebészet**
- **Tüdőgyógyászat**
- **Plasztikai sebészet**

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, meszelést, szigetelést, kisebb munkákat stb. Tel. 0745-680-818. (28988-l)

MEGEMLÉKEZÉS

Szívünkben soha nem múló fájdalommal emlékezünk 2000. szeptember 10-re, szeretett leányunk, **ALBERT ERZSÉBET (Babi)** halálának 26. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Őt soha nem feledő bánatos szülei. (28987)

Ma 26 éve, hogy elmentél, de a szívemben a helyed semmit sem változott. Mindennap hiányzol, de a mai napon még hangosabb a csend nélküled. Köszönöm azt a rengeteg szeretetet és emléket, amit tőled kaptam. Szomorú szívvel emlékezem drága nővéremre, **ALBERT ERZSÉBETRE (Babi)** halálának évfordulóján. Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes! Bánatos húgod, Edit, István, Kati és családja. (28987)

„**Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.**” (Máté 5:4)
Fájó szívvel emlékezünk a mezőcsávási születésű **SZÁSZ ZSÓFIÁRA (szül. Székely)** Ma egy éve már, hogy itt hagytál, elmentél tőlem, el sem búcsúztál. Magam előtt látlak, mintha még itt lennél, hangodat hallom, mintha még hozzám szólnál, de mégis olyan messze vagy. Ahol most te vagy, ott nincs fájdalom, angyalok éneke és végtelen nyugalom. Szomorú szívvel emlékezik rád szerető testvéred, Marika. (28983-l)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó testvér, rokon, szomszéd, ismerős, **KEREKES MIKLÓS** életének 73. évében elhunyt. Temetése szeptember 10-én 13 órakor lesz a református sírkertben. Gyászoló testvére. (28993-l)

Helyi termelők vására Szászrégenben

A szászrégeni központi park 2026. szeptember 18–20. között ismét otthont ad a helyi termelők vásárának, amely a térség autentikus termékeinek bemutatását, valamint a kistermelők és kézművesek támogatását szolgálja.

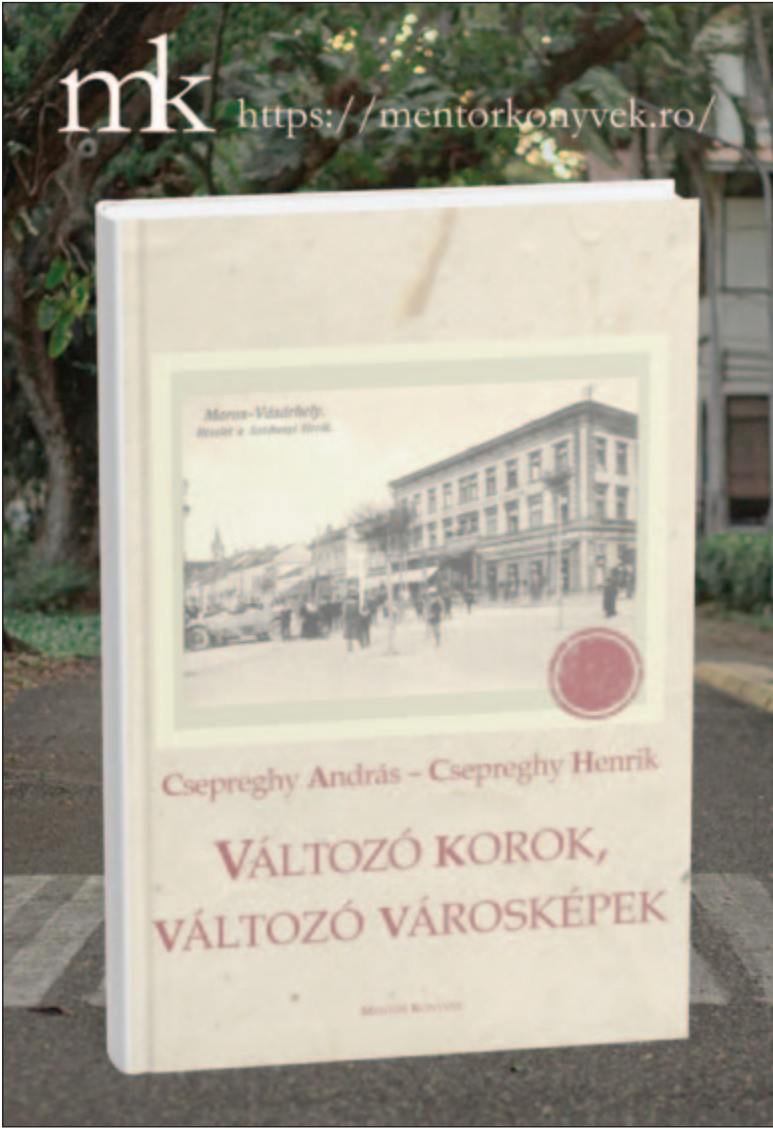
A látogatók hagyományos ételekkel, szezonális termékekkel, valamint a kézművestárgyak és kézzel készített termékek széles választékával ismerkedhetnek meg.

A vásár egyben lehetőséget kínál a szászrégenieknek és a más településekről érkező látogatóknak arra, hogy személyesen megismerjék a termelőket, meghallgassák a termékek mögött rejlő történeteket, és a helyi közösségben készült termékeket vásároljanak.

A szervezők arra buzdítják a résztvevőket, hogy támogassák a helyi gazdaságot azzal, hogy a termékeket közvetlenül a gyártóktól vásárolják meg.

A vásár szeptember 18. és 20. között kerül megrendezésre a szászrégeni központi parkban.

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

Marosvásárhelyi Rádió Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- Prefektúra - 0265/266-801
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110
- Procardia Egészségügyi Központ
 - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087
 - Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646
- Optika-Optofarm
 - 0265/212-304
 - 0265/312 436
 - 0265/250-120
 - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Dora Optics
 - 0733-553-976
 - 0733-553-976
- DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
 - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogasztóvédelmi hivatal - 021-9551
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás
 - 0265/215-119
 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)
 - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.